Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№№ 116—117 (1616—1617) ♦ Субота, 28 червня 1997 року ♦ Ціна договірна

НАВЧИТИСЯ ДІЯТИ ЗА КОНСТИТУЦІЄЮ ВАЖЛИВІШЕ, НІЖ ЇЇ ПРИЙНЯТИ

Інтерв'ю Голови Верховної Ради України Олександра Мороза головному редакторові газети «Голос України» Сергієві Правденку з нагоди першої річниці Конституції нашої держави

— Олександре Олександровичу, мабуть, багато хто сьогодні згадає ранок 28 червня минулого року, коли Президент України вибачився за те, що не зовсім коректно стимулював конституційний процес, а Ви сказали, що ми всі вдячні за постійну, хоч інколи і оригінальну участь Президента в тому процесі. Тобто подія відбулася, текст Конституції не довелося виносити на референдум. Прийняла його Верховна Рада, тобто виконала те, що їй належить виконати. Минув рік. З Вашої точки зору, хто і як з гілок влади, які разом тоді святкували прийняття, скористався Конституцією. Бо ж створювали тоді й думку, що ось приймемо Конституцію і будемо ловко працювати й жити. Так і тепер кажуть: аби був бюджет, ото б ми зажили. Але і Конституція, і бюджет, виявляється, потребують ще й реального наповнення.

— Саме так, реального наповнення. Та спершу хочу звернути увагу на те, що рік тому йшлося не про спосіб прийняття Конституції — Верховна Рада чи референдум. Мова йшла про те, яку Конституцію прийняти. Якщо ми проголосили демократичні засади і хочемо збудувати демократичне суспільство, то цій ідеї набагато більше відповідав текст, який був розроблений у Верховній Раді. У цьому принципова відмінність дій Верховної Ради від кроків виконавчої влади. Ось чому я і Президент обмінялися своєрідними жартами про процедуру, пов'язану із прийняттям Конституції. Але за тими жартами був глибокий зміст. Верховна Рада не злякалася погроз чи шантажу. Вона піднялася вище, розуміла свою відповідальність за майбутнє держави, за розвиток суспільства, за збереження серйозних демократичних намірів, які вкрай необхідні Україні. Цей шлях і відкриває Конституція.

(Закінчення на 2—3-й стор.).

Якщо радість на всіх одна, на всіх і закон один

Фото Олександра КЛИМЕНКА та Юрія ВЕНГЕРЕША.

Сьогодні виповнюється рік, як бурхливої червневої ночі народилася Конституція України. На знімку, зробленому пам'ятного ранку, ви бачите радісних «батьків» Основного Закону держави — народних депутатів України.

Один рік для Конституції, як і для людини, замалий для якихось особливих підсумків. І все ж, як кажуть, рахунок відкрито. Які ж зміни сталися у вашому житті за цей час? Чи скористалися ви положеннями Конституції? Що, на вашу думку, треба для того, щоб вона швидше й ефективніше «запрацювала» на поліпшення нашого життя?

Про все це — в сьогоднішньому номері.

Перша річниця — привід зустрітися

Учора у Міністерстві закордонних справ України відбулася цікава подія. Перший заступник міністра закордонних справ Антон Бутейко і міністр юстиції Сергій Головатий зустрілися із главами дипломатичних місій, акредитованих у нашій країні. Урочистість відбулася з нагоди першої річниці прийняття Конституції.

Про людину з «антизірковим імунітетом»

Підбито підсумки традиційного опитування нашою газетою журналістів, мета якого визначити найкращого футболіста сезону. Переможцем удруге поспіль став нападаючий київського «Динамо» і збірної України Андрій Шевченко.

Матеріали про підсумки опитування та інтерв'ю з лауреатом читайте на 13-й стор.

Лист на першу сторінку

Не буде ні роботи, ні податків

З 1 липня 1997 року набуває чинності закон України «Про податок на додану вартість». Згідно із статтею 7 закону встановлено дату виникнення податкових зобов'язань — дату відвантаження продукції.

Такі зміни в порядку сплати вказаного податку призведуть до катастрофічного фінансового стану діючих підприємств та неминучої їх зупинки.

(Закінчення на 5-й стор.).

Це не вексель, який дає конкретну вигоду

Нотатки з прес-конференції Голови Верховної Ради України

«До розгляду у Верховній Раді готується концепція державно-правової реформи, яка випливає з Конституції», — про це повідомив Голова Верховної Ради України Олександр Мороз 27 червня цього року на прес-конференції, присвяченій першій річниці Основного Закону.

Реформа передбачає чотири напрями: зокрема, реформу парламентську, адміністративну, яка стосується реконструкції державної виконавчої влади, судово-правову і реформу муніципальну. У кожному з цих напрямів уже проведено підготовчу роботу, прийнято чимало законодавчих актів. Голова Верховної Ради наголосив, що, виступаючи після прийняття Конституції 28 червня 1996 року на сесії, він говорив про те, що безпосередньо з Конституції випливає потреба у приблизно 50 законах. Нині більшість з них уже або прийнято, або пройшли перше чи друге читання, а решта — в роботі.

Об'єктивно Конституція не могла спрацювати за рік, бо вона — не вексель, який під час реалізації дає конкретну вигоду тому, хто ним користується. Це скоріше той вексель, за допомогою якого держава створює матеріальні, організаційні, фінансові та інші можливості для захисту прав конкретної людини. Певні розчарування спричинені ще й тим, що надто багато було дано авансів. Обіцяли, з прийняттям Конституції люди відразу заживуть краще. А до того обіцяли, що ситуація зміниться на краще, коли буде прийнято Конституційний договір.

Олександр Мороз повідомив, що дав доручення спеціалістам і відповідним комітетам підготувати поправки до Основного Закону, які зумовлені практикою користування Конституцією. Він висловив упевненість, що такі пропозиції буде підготовлено і внесено на цій сесії, а на наступній їх уже розглядатимуть. Однак гарантій, що їх прийме Верховна Рада, немає, бо внесення змін до Основного Закону вимагає більш як 300 голосів на їх підтримку.

Найперше йдеться про правове тлумачення Конституції та законів України. Оскільки законодавці, реалізуючи і суспільну практику, і потреби суспільства, аналізуючи усе правове поле, котрим користуються суб'єкти правовідносин у світі, записують ту чи іншу норму, передбачаючи, як вона працюватиме. А Конституційний Суд повинен дати оцінку того чи іншого закону, нормативного акта, дії конкретної структури влади на предмет відповідності чинній Конституції, і не більше, а не вести загальне судочинство, розпочинаючи обгрунтування мотивації дій від «царя Панька», —наголосив Голова Верховної Ради.

Олександр Мороз навів приклад, коли законодавча процедура гальмувалася через нерівні права глави держави і Верховної Ради при подоланні вето чи зауважень Президента.

Олександр Мороз навів також приклади конкретних порушень Основного Закону Президентом та Кабінетом міністрів. На відміну від Верховної Ради, котра не порушила жодного пункту Конституції за рік, що минув. Голова парламенту вважає, що понад 200 указів та розпоряджень глави держави, а також постанов Кабінету міністрів не відповідають вимогам Основного Закону. З цього приводу Олександр Мороз звернувся до Конституційного Суду від імені Верховної Ради з поданням.

Однак у Конституційного Суду — специфічний підхід до процедури розгляду цих питань, зауважив Голова Верховної Ради. Спершу розглядаються питання, спрямовані проти Верховної Ради. Про це свідчить початок слухання в Конституційному Суді справи щодо Закону «Про рахункову палату».

Олександр Мороз вважає, що діяльність цього контрольного органу Верховної Ради робить прозорою всю бюджетну систему, позбавляючи виконавчу владу можливості волюнтаристського ставлення до бюджетних засобів, до доходів держави. А тому Голова Верховної Ради висловився за підсилення функцій Рахункової палати у контролі за використанням бюджетних ресурсів держави на всіх рівнях.

Коментуючи факт подолання вето Президента на Закон «Про місцеві державні адміністрації» і заяву Євгена Кушнарьова на брифінгу, Олександр Мороз наголосив: «Я не хочу вступати з ним у полеміку, а дію так, як визначено Регламентом і Законом. Закон «Про місцеві державні адміністрації» не можна розглядати у відриві від Закону «Про місцеве самоврядування». Тому змінювати якимось чином Закон «Про місцеві державні адміністрації» означає повернутися до зміни Закону «Про місцеве самоврядування», який введено в дію і оприлюднено відповідно до Конституції».

Олександр Мороз докладно зупинився на процедурі розгляду зауважень Президента до цього закону і нагадав, що тимчасове скасування норми Регламенту Верховна Рада вже застосовувала під час прийняття Конституції.

Голова Верховної Ради наголосив також на потребі зміни курсу економічних реформ. І нагадав, що Микола Азаров під час розгляду проекту бюджету на поточний рік звернув увагу на те, що саме таким був бюджет 1959 року...

Володимир КОРОЛЮК.

Проблему можна розв'язати. Але разом з Європою

У Страсбурзі (Франція) 23—27 червня відбулося засідання третьої частини сесії ПАРЄ. У ній взяла участь парламентська делегація України, очолювана головою Комітету Верховної Ради України в закордонних справах і зв'язках з СНД.

На планетарних наслідках Чорнобильської катастрофи наголосили народні депутати України Борис Олійник та Анатолій Раханський, беручи участь у дискусії щодо негативного впливу на здоров'я людей аварії на ЧАЕС. Українська парламентська делегація відчуває помітне зростання розуміння в Раді Європи того, що подолати чорнобильську біду можна лише об'єднаними зусиллями європейського та світового співтовариства. Цей перелом в оцінці проблем Чорнобиля відбувся після відвідання Президентом ПАРЄ Лені Фішер у квітні цього року України і Чорнобильської АЕС та завдяки її особистим зусиллям.

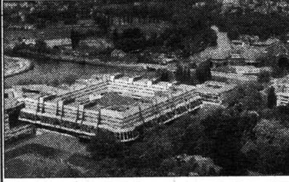

Серед важливих питань порядку денного сесії були також проблеми біженців, переміщених осіб та громадян, що шукають притулку в країнах СНД і на Закавказзі.

Під час дискусій щодо ролі Міжнародного валютного фонду і Світового банку в реформах у країнах Центральної і Східної Європи Іван Чиж критично оцінив їхню діяльність, посилаючись на досвід України.

Питання підтримки національних меншин порушив у своєму виступі народний депутат України Євген Мармазов.

Прес-служба Верховної Ради України.

Навчитися діяти важливіше,

(Початок на 1-й стор).

Так, вона недосконала в деяких позиціях, суперечлива в окремих моментах, особливо щодо організації місцевої влади тощо. Проте це документ набагато демократичніший, придатніший для України як європейської держави, аніж той, що пропонувався на референдум.

Тому, вважаю, заслуговує поваги позиція народних депутатів України, всієї Верховної Ради, яка зрозуміла свою історичну місію і відкрила шлях побудови не авторитарної, а демократичної держави.

А от хто як користується Конституцією — теж питання. У мене, на превеликий жаль, складається враження, що ті, хто готував референдум, так і не зрозуміли, що він не відбувся, що Конституція — інша. І багато їхніх кроків підтверджують, що вони діють усупереч Конституції. Більше того, намагаються й суспільство переконати, що то Верховна Рада діє всупереч Конституції. Але немає в них аргументів. А от їхні кроки можна проілюструвати.

По-перше, перехідні положення Конституції не передбачають перезатвердження керівників адміністрацій зверху донизу. А це зроблено протягом двох місяців. Навіщо? Знову читаю перехідні положення Конституції: «Голови місцевих державних адміністрацій після набуття чинності цією Конституцією набувають статусу голів місцевих державних адміністрацій згідно зі статтею 118 цієї Конституції, а після обрання голів відповідних рад складають повноваження голів цих рад». То навіщо були укази про перезатвердження голів місцевих держадміністрацій? Тому що багато хто в областях суміщає посади, а Конституція цього не дозволяє? А деякі місцеві адміністрації сьогодні виступають із заявами, що Верховна Рада неправильно, на основі Закону про місцеве самоврядування, говорить про проведення сесій і обрання голів рад. А як інакше тоді розвести гілки влади, представницькі органи і виконавчу владу?

Представницькі органи мають діяти на основі місцевого бюджету, розв'язувати проблеми територіальних громад, а держадміністрація, перебуваючи на державному бюджеті, має вирішувати, так би мовити, питання по вертикалі. Конституція — проти суміщення обов'язків. А нинішні адміністратори кажуть: ні, це Верховна Рада неправильно тлумачить прийнятий Закон про місцеве самоврядування. Ми чиновнику — закон, а він, виявляється, бере на себе тяжку працю його трактувати. На свій копил. Або візьмемо призначення на посади в різних структурах виконавчої гілки. Зокрема, заступників міністрів. Не буду казати про те, хто з міністрів призначався без візи Прем'єра, є й такі приклади. Але заступники міністра не можуть призначатися Президентом України. Заступники голів держадміністрацій теж не можуть призначатися Президентом. І сьогодні Президент не підписує Закон про місцеві державні адміністрації не через те, що якась буква його не відповідає Конституції. А через те, що в ньому не передбачено право Президента України призначати заступників голів адміністрацій, бо це б суперечило Конституції.

Відповідно до Конституції народні депутати звернулися до Конституційного Суду з конституційним поданням про визнання неконституційними указів про призначення заступників міністрів, заступників керівників інших центральних органів виконавчої влади. Однак Конституційний Суд уже півроку не розглядає це подання — немає часу. Конституційний Суд зайнятий поки що розглядом лише питань стосовно рішень Верховної Ради.

За тими ж перехідними положеннями Конституції Президент протягом трьох років після набуття нею чинності має право видавати схвалені Кабміном і скріплені підписом Прем'єра укази з економічних питань, не врегульованих законами. Але яким боком сюди підтягти створене указом, наприклад, Міністерство преси та інформації? Ніяким. А воно — створене. І тепер кандидатура голови Держтелерадіо погоджується з Верховною Радою (як за Конституцією), а кандидатура його начальника, міністра — ні. Для чого потрібні такі ходи, думаю, зрозуміло.

Верховна Рада на сьогодні ні на йоту не порушила Конституцію, ні в чому.

Я хотів би, щоб усі гілки влади навчилися жити і діяти за Конституцією. Це — важливіше, ніж її прийняти.

— Хто, на вашу думку, повинен тлумачити Конституцію: Верховна Рада, яка її прийняла, чи Конституційний Суд, в утворенні якого вона взяла участь разом з іншими гілками влади?

— На основі Конституції ми прийняли Закон про Конституційний Суд. Цей закон визначає функції, повноваження і процедуру вирішення і реалізації тих повноважень Конституційним Судом. І саме Конституція передбачає, що її тлумачення має здійснювати Конституційний Суд. В Конституційній комісії вносились пропозиції, щоб Верховна Рада сама тлумачила Конституцію і закони. Та зроблено так, як зроблено. Але Конституційний Суд повинен робити аналіз актів суб'єктів права і приймати рішення саме з точки зору відповідності чинній Конституції, а не Конституційному договору або Конституції ще 1978 року. Дії нашого Конституційного Суду поки що цій логічній вимозі не відповідають. Це якраз і говорить про те, кому слід довірити тлумачення Конституції. Тим, хто її приймав, тому органу, який і зміни за потреби буде до неї вносити.

— Тобто рік життя за новою Конституцією вже показав необхідність деяких змін у ній?

— Так. Нинішній склад Верховної Ради прийняв документ виважений, юридично грамотний. Але життя йде вперед. Хтось доводить своє вміння, а хтось невміння жити за Конституцією, певні норми вимагають уточнення або й виправлення. Думаю, Верховна Рада цього скликання чи наступного буде вносити відповідні корективи. Механізм для цього передбачено в самій Конституції.

— Відомо, що Конституція потребує прийняття великої кількості законів. Думаю, читачам буде цікаво дізнатися від Вас, що встигла Верховна Рада зробити за рік у цьому напрямі?

— Так, для юридичного підтвердження курсу, який визначила Конституція, треба прийняти десятки законів. Ми визначилися з напрямами законодавчої роботи. Можна сказати, є три кола законодавчого поля, які потрібно створити впродовж 5 — 7 років для розвитку Конституції. У безпосередній близькості до Конституції — коло законів установчого порядку. Про створення того-таки Конституційного Суду, Рахункової палати, Вищої ради юстиції тощо. Далі — закони, пов'язані з організацією державної влади у центрі і на місцях — про Кабмін, про місцеве самоврядування, про місцеві адміністрації. Бо будь-які органи влади треба створювати на правовій основі. Частина названих законів уже діє, частину розглянуто у ВР, прийнято в третьому читанні. Є проблеми із законопроектом про Кабмін, але це не проблеми Верховної Ради, а швидше Президента. Ми ж прагнемо, щоб цей закон відповідав Конституції.

Ми створюємо нове правове поле. Навколо серця, яким є Конституція, і яке вже працює. Потрібні, отже, кровоносні судини, нерви, тобто треба вибудувати систему законодавства. Наприклад, із законом про Рахункову палату переплітаються наступні — про організацію контролю в державі, про фінансову дисципліну, про дисципліну

за Конституцією ніж її прийняти

платіжну тощо. Інше коло — простір законодавчих актів, які далі розширюють поле Конституції. І вона таким чином охоплює нові й нові простори права. Це надзвичайно важливо для суспільства. Конституція може змінювати окремі свої позиції. Але її демократична суть не повинна змінюватися. У тому її стабільність.

Необхідно прийняти і закон про комунальну власність, бо це основа здійснення влади на місцевому рівні. Цей закон нині в роботі.

Закон про бюджет — своєрідний, він пронизує всі сфери права, щороку видається. Він кожного разу буде поширювати свій вплив на інші сфери правовідносин. І, думаю, що далі від часу прийняття Конституції, то детальнішими будуть річні закони про бюджет, і тісніше вони будуть переплітатися з іншими законами.

— Хочу скористатися нагодою і дізнатися Вашу думку про законопроект про вибори. Якою, Ви вважаєте, має бути виборча система в нас — мажоритарною, змішаною, пропорційною? Цим, думаю, ми не відходимо від теми Конституції, бо механізм демократичних виборів — тема конституційна.

— Згоден. Навіщо нам потрібен новий закон про вибори? Знову ж таки у зв'язку з Конституцією. Коли ми говоримо про необхідність змін у правовому полі, то виходимо найперше з того, що ці зміни по суті своїй є державно-правовою реформою в Україні. Концепцію такої реформи підготовлено і, сподіваюся, буде розглянуто на цій сесії попередньо. Вона складається із чотирьох потоків реформ: парламентська реформа, що полягає в серйозній модернізації роботи парламенту, адміністративна реформа структури і системи виконавчої влади, судово-правова реформа. І муніципальна реформа, тобто реформа місцевого самоврядування. Для того, щоб їх усі здійснити, треба мати політичний суб'єкт, який це робитиме. А суб'єктом може бути або одна політична організація, або коаліція політичних сил, яким довіряє суспільство, які виражають волю більшості людей. Яким чином можна знати позицію більшості людей? Тільки через симпатії чи антипатії до тих чи інших партій. І тому завдання полягає в тому, щоб створити умови для появи впливових партій, яким люди довіряють або не довіряють, і свою симпатію чи антипатію засвідчують під час виборів.

Розмови про те, що у нас сьогодні слабкі партії і не можна їм взагалі довіряти — це тільки опір бюрократичної системи тим процесам, які започаткувала Конституція. А щоб реалізувати ці процеси, ці ідеї — треба сприяти створенню політичних суб'єктів. У цьому є діалектична суперечність. Система повинна створити політичні суб'єкти, які змінять саму систему і її функціонерів. Через це треба пройти. Нерозуміння цього діалектичного стрибка і єдності цього протиріччя — або від браку політичної культури...

— ... Або від небажання міняти бюрократичну систему, в якій коли кинешся — ніхто ні за що не відповідає і рука руку миє...

— Тому ось один із нинішніх політичних активістів забув, як ще зовсім недавно сам говорив, що на біса ті партії, ми ж при владі і все в порядку. А сьогодні він, уже не при владі, каже, що потрібна пропорційна виборча система. Зрозумів. І я вітаю таке розуміння. Нехай партії змагаються через аудиторію, ЗМІ, які повинні бути не під п'ятою виконавчої влади, а незалежними, самостійними, хай мають можливість характеризувати події так, як вони їх сприймають, як їх сприймають в тому числі і журналісти. І якщо буде можливість для зміцнення партій, які змінять систему влади на основі Конституції, тоді ми зможемо говорити про появу політичного суб'єкта, який, по-перше, здатний реформувати систему, по-друге, несе відповідальність за життя суспільства.

Бо йому виявили довіру на виборах і можуть змістити в такий самий спосіб. Крім того, він відповідальний за свої дії не лише перед усім суспільством, а й перед своїм активом, своєю партією. За реалізацію своїх програмових засад.

Можливості для таких перемін — у Законі про вибори. Нам сьогодні потрібна навіть не змішана, а пропорційна виборча система. Змішана, 50x50, теж є кроком уперед.

Так, заслуговуючий на увагу партійний лідер проб'ється і через мажоритарну систему виборів. Але чи з'явиться тоді політичний суб'єкт, готовий брати на себе відповідальність? А в цьому — суть. Сьогодні в нас усі за народ. І тут, у сесійному залі, і на площі, і в інших місцях. А в чому турбота за народ проявляється? У тому, щоб сказати народу: я за тебе. Чи в тому, аби щодня, щогодини, допізна займатися часто непомітною і зовні неефектною роботою. Виписувати букву закону, боротися за позицію в бюджеті, ту чи іншу. Ось про що йдеться.

То характерна ознака нинішнього часу: політики від слова і політики від діла. І треба, щоб люди доростали до розуміння сутності тих політиків, які ділом займаються. Суспільство до цього неодмінно дозріє.

— Думаю, змішана, і тим більше пропорційна система сприятиме появі таких політиків.

— Звичайно. Бо тоді політична сила відповідатиме за стан справ. А за тим, повертаючись до Конституції, йде наступний крок. Якщо з'являється така політична сила, що може домінувати самостійно або через коаліцію в парламенті, то тоді вона, змінюючи законодавство і навіть вносячи деякі зміни до Конституції, зв'яже гілки влади — Президента, Верховну Раду, судову владу —взаємовідповідальністю за свої дії. Уявіть собі, що Президент — комуніст, а в парламенті домінує Рух, а уряд призначений Президентом. Вічний конфлікт, і ніякого просування, жодної відповідальності, лише взаємні звинувачення на тлі зубожіння людей.

— Тобто парламентська більшість має формувати уряд і нести відповідальність?

— Так. Я казав про це на одній з конференцій, казав про те, що Європа не випадково прийшла до такої системи влади, що джерело влади — народ, який обирає законодавчий орган, а той для реалізації програми парламентської більшості формує уряд. І тоді відповідальність перед народом несе і законодавча, і виконавча влада.

Якщо ми хочемо демократії в суспільстві і прогресивного розвитку, то антагонізм між гілками влади або всередині однієї гілки — катастрофа для держави. Хто ж виграє, якщо між Президентом і Прем'єром, урядом і адміністрацією Президента немає контакту? Чому функції адміністрації Президента повторюють, дублюють, і перевищують функції Кабінету міністрів? Виникає безліч запитань, які зводяться до одного, до системи організації влади, до єдності влади, але єдності не на засадах суб'єктивного чинника домовленості, а на основі організації системи влади. На основі об'єктивної залежності, а не суб'єктивної. Ось перспектива.

Конституція України врахувала і історичний досвід нашого народу, і кращі світові традиції. Вона —першооснова формування сучасних політичних, економічних та духовних реалій нашого суспільства, її пріоритетом є людина. Тепер треба обов'язки і права наповнити реальним змістом. Ми зможемо це зробити, крок за кроком.

А тепер дозвольте через газету привітати всіх із першою річницею Конституції України і побажати, щоб ми всі разом зробили наше життя кращим.

Парламентська хроніка

Людмила КОХАНЕЦЬ, «Голос України»

Рецидивісти можуть не святкувати. Амністія їм «не світить»

Вечірнє засідання 26 червня

Депутатам довелося відступити від порядку денного —запланований розгляд проекту держбюджету на 1997 рік у третьому читанні не відбувся. Відкриваючи вечірнє засідання, Голова Верховної Ради Олександр Мороз повідомив, що документ тільки роздруковують для парламентаріїв, і запропонував визначитися з розглядом проекту після того, як усі одержать його на руки. Було вирішено повернутися до цього питання на ранковому засіданні 27 червня. Олександр Мороз також зазначив, що Тимчасова спеціальна комісія і Комітет з питань бюджету під час підготовки основного фінансового документа до третього читання намагалися максимально врахувати пропозиції депутатів про збільшення виплат на соціальну допомогу, збільшення фінансування стратегічних для України напрямів —вугільну галузь та агропромисловий комплекс. Голова Комітету з питань бюджету Микола Азаров також повідомив колегам, що після розгляду проекту бюджету у другому читанні дефіцит держбюджету збільшився на 500 мільйонів гривень. Тому основна робота над документом останнім часом зводилася до того, як втримати видатки бюджету в рамках прийнятого дефіциту, що, як відомо, становить 5,7 відсотка ВВП.

Після цього парламент у другому читанні і в цілому прийняв Закон «Про амністію з нагоди першої річниці Конституції України». Згідно з ним буде амністовано близько 90 тисяч осіб, у тому числі 21 тисяча засуджених за злочини, що не є тяжкими. Звільняються від покарання неповнолітні, жінки, які мають дітей віком до 16 років або дітей-інвалідів, вагітні жінки, чоловіки віком понад 55 років та жінки, яким за 50, ветерани війни, інваліди першої та другої груп, учасники ліквідації та постраждалі від Чорнобильської катастрофи, тяжко хворі на туберкульоз активної форми. Крім цього, під амністію потрапляють особи, що скоїли тяжкі злочини, якщо вони на день набрання чинності цього закону відбули не менш як половину призначеного терміну позбавлення волі.

Амністія не поширюється на тих, хто є особливо небезпечним рецидивістом, кому смертну кару в порядку помилування замінено на позбавлення волі, кого засуджено за особливо небезпечні злочини проти держави, бандитизм, умисне вбивство за обтяжливих обставин.

Закон набирає чинності з дня його опублікування і підлягає виконанню протягом трьох місяців.

Держбюджет-97–є! 229 –«за»

Ранкове й денне засідання 27 червня

Цього дня без традиційної розминки парламент приступив до розгляду законопроекту державного бюджету-97 у третьому читанні. Але дискусії, на жаль, тривали і цього разу. Ту чи іншу сторону не задовольняли цифри, але майже в кожному разі вдавалося знаходити компроміс. Так, у статті 2 про граничний розмір державних зовнішніх позик замість запропонованих 4 млрд. 345 млн. гривень вдалося зійтися на цифрі 3,5 млрд. Особливі дебати розгорнулися під час розгляду статті 4 про доходи до державного бюджету з основних видів надходжень, де передбачалося передати з бюджетів областей до державного 1 млрд. 61 млн. 534 тис. гривень. Представники деяких регіонів вважають, що ті відрахування до держбюджету дещо завищено. Зокрема, 78 млн. 300 тис., які має перерахувати Запорізька область, — цифра начебто несправедлива. Тому, скажімо, депутат Леонід Анісімов запропонував спочатку розглянути статтю 8, а потім знову повернутися до спірної. Але депутати цієї пропозиції не підтримали. Тоді Олександра Кужель внесла пропозицію залишити ті самі цифри, що і є. Але сплату областями коштів до держбюджету провести пропорційно до виконання обласних бюджетів. А міністр фінансів Ігор Мітюков, продовжуючи цю думку, сказав, що на цей варіант можна погодитися в тому разі, якщо виплати з держбюджету дотаційним областям також будуть пропорційні до виконання держбюджету. Ці компроміси задовольнили парламент.

Окрім того, Верховна Рада передбачила загалом на соціальний захист населення 2 млрд. 191 млн. 60 тис. гривень. З них, зокрема, на пенсії військовослужбовцям та особам начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ — 900 млн. На освіту — 1 млрд. 449 млн. 760 тис., в тому числі на видання навчальної літератури —97 млн. До речі, тут були пропозиції тимчасової спеціальної комісії виплачувати зарплату освітянам в повному обсязі незалежно від стану виконання бюджету. Парламент дещо змінив і цифри інших бюджетних витрат. Зокрема, збільшив з 20 млн. до 30 витрати на закладання і догляд за молодими виноградниками. Дещо збільшив і витрати на закупівлю зерна та іншої сільськогосподарської продукції. Зате зменшено бюджетні асигнування для сплати відсотків за раніше надані кредити підприємцям та сільськогосподарським (фермерським) господарствам. Працівники правоохоронних органів палко відстоювали збільшення фінансування своєї галузі.

Продовжуючи розгляд проекту бюджету-97, парламент вилучив із нього деякі статті, як-от 20, бо питання про фінансування Фонду зайнятості й інших соціальних виплат врегульовано іншими законами. Особливо принциповим було обговорення статті 30, яка передбачає фінансування з окремих рахунків Верховної Ради, Рахункової палати, інших органів, Верховного і Конституційного судів пропорційно до виконання доходної частини державного бюджету. Як зазначив Олександр Мороз, це зроблено для забезпечення незалежності цих інститутів від окремих гілок влади. Уряд виступив проти такої позиції, мотивуючи це тим, що в цьому плані мають бути всі рівні, і сам відмовився від пропозиції внести до цього переліку і Кабінет міністрів. Наприкінці розгляду законопроекту про державний бюджет на пропозицію Віктора Суслова парламент повернувся до статті 5 і вніс уточнення з метою зменшення заборгованості виплат з держбюджету до Пенсійного фонду. А також виділення 7 мільйонів гривень для організації реабілітаційного центру у Криму для дітей, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи. Врешті-решт бюджет-97 229 голосами «за» було прийнято в цілому. Стільки голосів подано за прийняття в першому читанні і законопроекту про введення закону про державний бюджет України на 1997 рік в дію. Вирішено повернутися до розгляду останнього наступного вівторка.

Парламент також прийняв постанову, якою переніс строк введення в дію закону про податок на додану вартість з 1 липня на 1 серпня.

Відбулося урочисте засідання Верховної Ради України з нагоди першої річниці Конституції України.

Анатолій БЕНЬ.

У номер

● *Київ*

Канікули на морі

Виконуючий обов'язки Прем'єр-міністра України Василь Дурдинець підписав розпорядження Кабінету міністрів про виділення 5,75 млн. грн. для організації відпочинку та оздоровлення дітей, в першу чергу сиріт, інвалідів, з малозабезпечених та багатодітних сімей.

Планується, зокрема, виділити Раді міністрів Криму 220 тис. грн., Дніпропетровській облдержадміністрації — 370 тис. грн., Донецькій — 460 тис. грн., Всеукраїнському фонду оздоровлення та відпочинку дітей і підлітків — 550 тис. грн., Київській міськадміністрації — 420 тис. грн., повідомляє «Інтерфакс-Україна».

● *Сімферополь*

Редактор за гратами

Головний редактор газети «Вечірній Севастополь» Олексій Кравченко опинився за гратами. Заслужений журналіст України не опублікував спростування на торішню публікацію про звинувачення мера Севастополя Віктора Семенова в корупції. Його було заарештовано на 10 діб «за неповагу до суду». Рішенням районного судді з «Вечірнього Севастополя» також вилучено редакційну техніку. О. Кравченко перебуває в камері попереднього ув'язнення, однак, судячи з реакції громадськості міста, його незабаром буде звільнено.

Представники «Вечірки» пояснюють, що редактор не виконав рішення суду і не надрукував спростування на вимогу свого засновника, який змінився з часу першої публікації про В. Семенова. На жаль, розплачуватись за примхи господарів газети вимушені редактор і журналісти.

● *Одеса*

Перетворилися на білих голубів

38 голубів, мов живі душі тих, чиї імена висічено на плитах, знялися в небо — й почалося освячення меморіалу одеським міліціонерам, які загинули в боротьбі зі злочинністю. В центрі меморіалу, щойно відкритого в Одесі, — монумент: легіонер долає гідру. А з-під постаменту струмує вода. Символи перемоги добра над злом і вічності життя. По колу — 38 мармурових плит — стільки працівників одеської міліції віддали останнім часом життя за правопорядок у місті, безпеку його мешканців. Пам'ятник створили скульптор Олександр Князик та архітектор Володимир Глазирін.

Українська Правнича Фундація глибоко сумує з приводу передчасної смерті доктора юридичних наук, професора Харківського університету внутрішніх справ, члена робочої групи із розробки проекту нового Цивільного кодексу України

ПУШКІНА Олександра Анатолійовича

і висловлює глибоке співчуття рідним та близьким покійного.

Візит тижня

Надія БЕДРИЧУК, «Голос України»

Обіцянка-цяцянка,

або Хто краще розуміє нашу ситуацію?

У Нью-Йорку цього тижня на спеціальній сесії Генеральної Асамблеї ООН, присвяченій екологічним проблемам, виступав Президент України Леонід Кучма.

Про те, що розповів глава нашої держави на високій трибуні, для українців немає сенсу переказувати, адже усі ці факти нам давно відомі: висока розораність земель, накопичення сміття і найбільша наша «рана» —Чорнобиль.

Крім того, що Леонід Кучма провів кілька зустрічей з учасниками спеціальної сесії, зокрема, з генсеком ООН, бразильським президентом та російським прем'єром, він ще мав бесіди з віце-президентом США Альбертом Гором.

Як зазначалося, україно-американська зустріч стала продовженням діалогу в межах міждержавної комісії «Кучма—Гор», яка розглядає всі питання двосторонного співробітництва. Нагадаю, що перше засідання комісії відбулося у Вашингтоні в травні.

Нині у Нью-Йорку розглядали, як виконуються рішення, прийняті півтора місяця тому.

Зокрема, американська сторона відзначила, що Україна дотримується обіцянок і робить певні кроки на поліпшення інвестиційного клімату в державі. А от чи поставилися Сполучені Штати з такою ж відповідальністю до того, про що заявляли у травні? Подивимося об'єктивно. На засіданні комісії «Кучма—Гор» Вашингтон пообіцяв Києву, що в Денвері сприятиме допомозі Україні щодо розв'язання чорнобильських проблем. Зокрема, мова йшла про кошти на проект «Укриття», який потребує 700—800 мільйонів доларів.

Але що ми бачимо? На саміті «великої сімки» у Денвері справді розглядалося питання ЧАЕС. І при цьому жодного представника України там не було. Крім того, ні про які 700—800 мільйонів доларів мова не йшла. Говорили про 300 мільйонів, та й то непевно. Українські офіційні особи вже заявили, що «розчаровані» заявами лідерів «великої сімки».

То яку лінію ведуть Сполучені Штати? У Нью-Йорку знову ми отримали чимало обіцянок і запевнень у тому, що Вашингтон «розуміє нашу ситуацію». Та чи розуміють вони її так, як ми? Адже, незважаючи на всі обіцянки, за словами Кучми, протягом шести місяців цього року Україна не отримала ані цента американської допомоги. Хоча, знов-таки, гроші було обіцяно...

Стихія тижня

Василь АЛЕКСЄЄВ, журналіст

Надія — на наші добрі серця

Як ми вже повідомляли, Президент України Леонід Кучма побував із робочою поїздкою на Волині. Розмовляючи з населенням ряду зруйнованих сіл, глава держави відзначив повільні темпи ліквідації наслідків стихії з боку Міненерго і Мінзв'язку. Він зазначив, що будівельні матеріали і навіть блокові будинки постраждалим треба надавати безплатно, за рахунок держави.

Загальна «ціна» нечуваного шквалу на Волині обчислюється 143 мільйонами гривень. Тож, звісно, ні область, ні держава покрити її не в змозі. Надія — на добрі серця бізнесменів, громадян України. Для надання допомоги постраждалим від стихії у Волинському обласному управлінні Національного банку України відкрито розрахунковий рахунок № 2142005, МФО 303020.

Луцьк.

З'ясування тижня

Анатолій БЕНЬ, «Голос України»

Сват як аргумент

Леонід Кучма наполягатиме на повторному розгляді Верховною Радою трьох-чотирьох зауважень до Закону України «Про державні адміністрації», — заявив на черговому брифінгу глава адміністрації Президента Євген Кушнарьов. Це пов'язано, як він висловився, з прецедентом, що стався між парламентом і Президентом України внаслідок розгляду питання про подолання президентського вето на деякі статті цього закону. Євген Кушнарьов фактично повторив, але в різкішій формі, заяву представника Президента у Верховній Раді Романа Безсмертного. Він, зокрема, ще раз нагадав, що це питання за домовленістю мало розглядатися наприкінці сесійного дня, але парламент несподівано розглянув його вранці за відсутності народного депутата України Романа Безсмертного, представника Президента, який мав відстоювати точку зору глави держави.

На думку Є. Кушнарьова, окремі статті під час голосування не набрали необхідних 300 голосів, і тому вето щодо них не можна вважати подоланим. На доказ своєї позиції глава адміністрації показав список 18 народних депутатів, серед них, зокрема, ім'я глави уряду Криму Анатолія Франчука, яких нібито не було на сесії, але за допомогою їхніх карток проголосовано проти позиції Президента. Як було насправді, це треба з'ясувати. Адже аргумент, що хтось із ставлеників Президента, а тим паче його сват, не голосуватиме проти позиції Президента, може бути лише доказом узурпації влади Президентом. А також доказом того, що принцип поділу влади, закріплений у Конституції, в реальному житті не діє.

А з приводу того, що окремі статті не набрали 300 голосів, у Конституції записано: «Якщо під час повторного розгляду закон (а не окремі статті — **Прим. авт.**) буде знову прийнятий Верховною Радою України не менш як двома третинами від її конституційного складу, Президент України зобов'язаний його підписати та офіційно оприлюднити протягом десяти днів». Як відомо, Закон «Про місцеві державні адміністрації» і було ухвалено «не менш як двома третинами» голосів, тобто конституційною більшістю. Це й означає, що вето Президента подолано. Хочеться цього комусь чи ні.

Дошка пошани

Тут був Сеня!

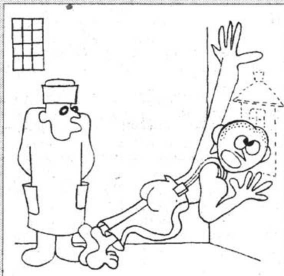

Будинок для божевільних. Палата «Бонапартів».

Сеня з гиком-криком: «28 июня — все к президентскому дворцу!» — розганяється і б'ється головою об стіну.

—Сеню, зупинися! — благає лікар. — І що то в тебе всю голову якимись ієрогліфами розграфлено?

— Ха! А то на мені зібрано підписи на проведення референдуму про недовіру президентові!

Лікар бере в руки Сенину голову і з жахом роздивляється видряпані цвяхом каракулі...

— А твого автографа я щось тут не знаходжу...

— Знаєш, цвях увесь списався, то я оце, бач, стукаю, щоб зубило принесли. Ти мені зара на грудях вирубаєш: «Президенту — імпічмент! Тут був Сеня!»... Як гадаєш, із таким плакатом мене до президентського палацу пустять, не посадять?..

— Ні, Сеню, не посадять, але знову покладуть, це точно.

Щасливий Сеня з новою силою б'ється головою об стіну...

У зуб — ногою!

— Чув, Білорусь знову не прийняли до Ради Європи?!

— Ні, я чув іншу заяву, що Захід зламав зуби об Білорусь!

— Цікаво — від «Проктен енд Гембл»?

— Та ні ж бо — від Олександра Лукашенка!

— А він що — дантист?!!

— Не знаю! Але, принаймні, демонстранти Мінська запевняють саме в цьому.

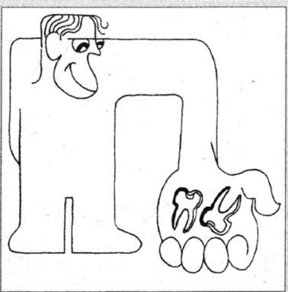

Що вдарить — джерело чи...

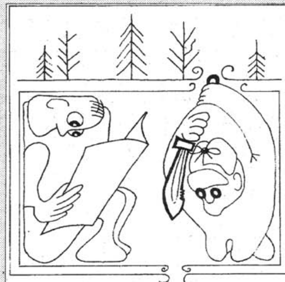

Криївка. Підпільник Кіндрат при світлі каганця читає газету, його подільник Юзик штик-ножем колупає долівку...

— Кіндрате, га, Кіндрате, а що як вдарить?

— Якби тільки не в голову!...

— Та не повинно! Джерело, як вказував нам Василь Васильович Шуршинець, має ж бути нетрадиційне!

— Тю! Що ти мені голову морочиш — так відразу і сказав би, що шукаєш нетрадиційне джерело фінансування погашення заборгованості по зарплаті!

— Ну! А що я оце, по-твоєму, копаю!

— Юзику! Вибач, але знову ж таки, як мудро радить Василь Васильович, твою ямку-джерело треба поглиблювати і розвивати!..

— А не вдарить?

Червоний червень

Володимир Романович про обговорення проекту бюджету-97: «Це був соціалістичний штурм буржуазного бюджету!..»

Від чергового.

Можна лише порадити Н. В. утерти червоною ганчірочкою бюджетний піт з чола Володимира Романовича і поспівчувати сердешному, що штурмував він буржуазний бюджет не в такі любі серцю полум'яні листопадові дні, а в дощові — червневі.

Слава герою червневого бюджетного штурму!

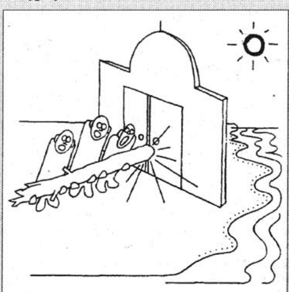

Черговий по дошці Вілен КАЙДАШ.
Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

Віталій АБЛІЦОВ, «Голос України»

«Ми — український народ», а не плем'я манкуртів

Коли
Ми діждемося Вашингтона
З новим і праведним законом?
А діждемось-таки колись!

Тарас Шевченко.

Кожний народ прагне законодавчого обгрунтування національно-державних прав. Наша законотворча традиція сягає давніх часів. Ще київський митрополит Іларіон намагався осмислити взаємовідносини народу й влади, виклавши свої міркування у «Слові про закон і благодать» (XI ст.). Ярослав Мудрий залишив нащадкам звід законів Русі-України «Правда Руська».

—Працівники Національного музею історії України вирішили розгорнути перед відвідувачами нову експозицію — про багатовіковий законотворчий досвід України, — розповідає завідувачка відділу сучасності музею, організатор виставки Галина Троненко. — Захід присвячений першій річниці Конституції незалежної України. Ми зможемо представити не лише документи (зокрема, ксерокопію першої сторінки «Правди Руської»), але й атрибутику того часу: печатки, грамоти, свитки, гроші, ювелірні вироби тощо.

Правні приписи існували в Русі-Україні ще за часів Олега та Ігоря. Володимир Мономах став автором «Повчання» (XII ст.), де виступив як державний муж і носій закону та законності: «Не наслідуй лиходіїв, не заздри тим, хто творить беззаконня, бо лиходії винищені будуть...».

—Особливим розділом виставки є стенди із законотворчими документами XVI століття, — продовжує розповідь Галина Троненко. — Глядачі бачать оригінал «Литовського статуту» 1588, «Привілей з ласки Божої короля польського Михая», даний одному з волинських міст. Це свідчить про поширення в Україні Магдебурзького права, тобто європейських традицій. Оригінальними експонатами є також універсали гетьманів Івана Мазепи, Юрія Хмельницького та останнього гетьмана України Кирила Розумовського.

Виставка тижня

Очевидно, сучасників найперше зацікавлять експонати виставки, які мають відношення до XX століття. У музеї представлено конституції УНР, ЗУНР, правові акти гетьмана Павла Скоропадського, директорії, конституції часів Радянської України.

—Найбільш повно представлено на виставці період творення Конституції незалежної України, — завершує Галина Троненко. — В експозиції — Декларація про державний суверенітет України, документи, що засвідчують усю складність і драматизм боротьби між різними політичними течіями в нашому суспільстві. Нам передали документи і Голова Верховної Ради України Олександр Мороз, і Президент України Леонід Кучма. Завершують виставку матеріали щодо роботи над створенням Великого Державного герба нашої держави.

Отже, всі, хто відвідає нову виставку в Національному музеї історії України, ще раз переконаються: поява на політичній карті світу нашої держави — не примха суб'єктивних чинників і випадковостей, а закономірне явище. Вітчизняний законотворчий процес тривав навіть у ті періоди, коли Україна втрачала свою незалежність.

Останнє, про що належить сказати, — відданість своїй справі ентузіастів, зокрема досвідченого працівника музею Галини Троненко. Це під її керівництвом було в минулі роки відкрито виставку «Символіка столиці України», що надовго запам'яталась і киянам, і гостям столиці України. Своєю працею вона немов звертається до сучасників: «Живемо в історичну епоху! Не будьмо байдужими до її подій!».

Монета тижня

«Спаський собор» випущено в обіг

Національний банк України випустив в обіг пам'ятну монету «Спаський собор у Чернігові» номінальною вартістю 20 гривень. Вона присвячена визначній пам'ятці архітектури Київської Русі — собору Святого Спаса, закладеному в 1033 — 1034 роках чернігівським князем Мстиславом Володимировичем.

Монету виготовлено зі срібла 925 проби. Тираж — 5000 штук. На її лицьовому боці в центральному колі, обрамленому стилізованим рослинним орнаментом, розміщено зображення фрагмента фрески XI ст. «Свята Текля». Ліворуч і праворуч від числа «20» —позначення дорогоцінного металу, його проба та вага. Вся композиція обрамлена по колу намистовим узором.

На зворотному боці монети в центрі зображено західний фасад Спаського Собору. Внизу — стрічка з написом «Духовні скарби України».

Ескізи монети розробили художники Олександр Івахненко і Анатолій Сніжко, ліпку моделей виконав скульптор Роберт Котович.

Ціни тижня

Сало в Феодосії подешевшало

З'ясовується, найдешевше кримське сало можна придбати в Феодосії, а найдорожче — в Красноперекопську. Можливо, на ринкові процеси довкола цього стратегічного продукту впливає національний фактор, бо, як відомо, на північ півострова частка українців сягає половини всього населення, а в Феодосійському регіоні — великий відсоток кримських татар. Якщо із салом більш-менш зрозуміло, то чому в курортній Ялті молоко в півтора раза дешевше, ніж у Керчі, залишається загадкою. За даними Держкомстату Криму, в Керчі також найдорожчий в автономній республіці буряк і найдешевша картопля. А от Джанкой, схоже, — найдешевше місто в Криму. Тут найнижчі ціни на вершкове масло, м'ясо, буряк та деякі інші продукти харчування.

Державний комітет автономії зі статистики регулярно аналізує ціни так званого колгоспного ринку на продукцію 21 виду. За його даними, за останній місяць подорожчали 10 (найбільше — ріпчата цибуля, в 2,3 раза), а подешевшали 11 видів (найбільше — нежирний сир, на 28 %).

Володимир ПРИТУЛА.
Крим.

Не буде ні роботи, ні податків

(Початок на 1-й стор.).

Підприємства Львівського регіону, як і всієї України, постають перед цілою низкою фінансових проблем, що негативно відбиваються на їхній діяльності. Через спад виробництва в Україні й значне зниження платоспроможності підприємств і населення не можлива реалізація продукції підприємств споживачеві за попередню оплату. Як правило, вона здійснюється за оплату від реалізації в термін 30—45 днів.

Через це підприємства мають великі суми заморожених обігових коштів. Кредити банків не розв'язують проблеми, бо вони обтяжливі для наших підприємств.

Низка підприємств, щоб утриматися на сьогоднішньому ринку, залучають кредитні ресурси для оновлення виробництва та продукції. Обслуговування цих кредитів забирає в підприємств останні фінансові ресурси, ставить їх у надзвичайно важке фінансове становище.

Після введення в дію нового закону «Про податок на додану вартість» підприємствам доведеться працювати в умовах, коли, відвантаживши продукцію і не отримавши коштів за неї, їм необхідно повністю сплатити ПДВ. На початковому етапі після введення в дію цього закону доведеться платити подвійну суму: за минулу і майбутню реалізацію.

Враховуючи постійну нестачу обігових коштів, ті підприємства Львівського регіону, які ще працюють, просто не зможуть далі працювати.

Хто від цього буде у виграші? Працівники підприємств, котрі залишаються без роботи і зарплати, споживач, який не отримає потрібних виробів, чи держава, що не одержить податків ні «наперед», ні «після»?

Пишемо до редакції «Голосу України» від імені Львівського обласного відділення Міжнародної спілки українських підприємців із проханням звернутися до Верховної Ради України з пропозицією відмінити або призупинити на деякий час дію нового закону про ПДВ і залишити чинний порядок сплати податку на додану вартість за реалізовану, а не за відвантажену продукцію.

Прийнято одноголосно на раді Львівського обласного відділення МСУП.

Андрій ТАВПАШ,
президент кондитерської фірми «Світоч», голова ради Львівського обласного відділення Міжнародної спілки українських підприємців.

Дора КОСТОВА, журналіст

Відродження душі

Гостини тижня

Три дні в Одеській області перебував з неофіційним візитом віце-президент Болгарії Тодор Кавалджиєв. Його супроводжували Іван Курас — віце-прем'єр-міністр України, Федір Каражеков — президент Асоціації болгарських національно-культурних товариств і організацій України та ін.

Нове керівництво Болгарії висловило бажання вивчити можливості перспективного співробітництва у промисловості, сільському господарстві, у сфері освіти й культури, ознайомитися з умовами життя представників численної болгарської діаспори.

Приводом для візиту стала подія в культурному та духовному житті — відродження храму Св. Трійці в с. Лощинівка Ізмаїльського району. 1956 року церкву було зачинено, зруйновано дзвіницю, зникли всі коштовності. Храм почали використовувати як склад для зерна. І ось тепер знайшли кошти, будматеріали, церковні книги, одяг і все потрібне для функціонування церкви. Воістину глибокий зміст слів «З відродженням храмів відроджуємо душі свої». І коли є храм і дорога до нього, значить є життя, відкрито новий літопис села.

Візит віце-президента Тодора Кавалджиєва, хоча й був неофіційний, мав принципове значення для двох дружніх країн.

Віце-прем'єр Іван Курас визначив його як показник ставлення нового болгарського керівництва до України. Було висловлено загальну впевненість, що наявні й збіги у стратегічних напрямах політики.

Під час поїздки Одеською областю болгарські гості не раз наголошували, що Україна, на відміну від ряду країн, які невпинно заявляють про свою демократичність, набагато ширше надає реальних прав і свобод національним меншинам і конкретно болгарській.

Тодор Кавалджиєв казав: «Українська держава нині стоїть на прогресивних позиціях, ті можливості, що їх вона надала своїм громадянам, дозволяють повноцінно розвиватися всім національностям. Я особисто переконався в цьому під час відвідин сіл і розмов з людьми — в школах викладають мову, літературу, розвиваються творчі колективи, такої фольклорної самодіяльності я в Болгарії вже давно не бачив. Треба було приїхати сюди, щоб почути такі болгарські пісні і мелодії.

Той факт, що держава забезпечила видання газети національною болгарською мовою («Роден край», додаток до газети «Голос України»), ще раз свідчить про реальні кроки демократичної країни. Бажаю всім своїм співвітчизникам бути добрими, чесними і гідними громадянами України.

Ще раз хочу подякувати урядові України за конституційні права і свободи, надані моїм співвітчизникам, за те, що зроблено багато у розв'язанні етнічних проблем».

Одеса.

На знімку: Болгарське хоро. В центрі — Тодор КАВАЛДЖИЄВ.

Інтерв'ю дня

Найбільший порушник закону — держава

Юрій МЕЛИМУКА, директор АТ «Вінницький насінневий завод»:

— Чи скористалися ми, господарники, Конституцією? А як нею скористаєшся, коли не лише окремі громадяни, а насамперед сама держава не дотримується її положень?

Ось приклад. Досі не прийнято бюджет — це пряме порушення ст. 96 Основного Закону України. Від цього ми маємо проблеми, збитки. Скажімо, наше підприємство, що забезпечує насінням цукрових буряків десять областей, отримувало кредити. Цього року складається так, що ми можемо взагалі позбутися виробництва власного насіння буряків. Без державної підтримки заводи та насінницькі господарства можуть повністю занепасти.

Наш завод міцно стояв на ногах без кредитування, але тепер і він на колінах. У такій ситуації ми та наші колеги опинилися «завдяки» державним чиновникам. Держхарчопром за підтримки Кабміну зобов'язав нас, як і інші підприємства, передати насіння господарствам... безкоштовно! Одержите, мовлявь, з урожаю. Це прямий волюнтаризм. Ми за спасибі віддали 12,2 тисячі центнерів насіння на 24 млн. гривень. Самі ж лишилися голі... Повертається продрозверстка?

Про який гарант законності може йтися у даному випадку? Ми зверталися до Президента, до Голови Верховної Ради, у Кабмін. У відповідь — мовчання.

Так от. Доки перед законом не будуть усі рівні, навіть найдосконаліша Конституція залишатиметься на папері.

Василь БАБУХ, «Голос України»

З архівом повернулося й ім'я

Нещодавно в Ужгороді відбулася досить вагома для культурного життя області (думаю, що й України) подія. Після багаторічного перебування поза межами отчого краю на його терени повернувся архів відомого закарпатського драматурга, актора, режисера, театрознавця і громадського діяча Юрія-Августина Шерегія.

Останні роки свого життя цей подвижник провів у Словаччині. Після смерті його архівні матеріали (а це тисячі унікальних для української культури цінностей) перейшли у спадок дочці Ользі Грицак-Шерегій.

В Україні ім'я Шерегія тривалий час було маловідоме. Про нього заговорили лише після того, як у Сполучених Штатах Америки вийшла друком його грунтовна праця «Нариси історії українських театрів Закарпатської України до 1945 року», яка стала справжньою сенсацією для драматургічного бомонду. Але ж Юрій-Августин Шерегій був ще й неперевершеним письменником, драматургом, п'єси якого входили до репертуарів багатьох народних театрів Закарпаття. Він узявся за перо саме тоді, коли ці самодіяльні осередки культури відчували гострий дефіцит драматургічного матеріалу, не мали з чим іти до українців Закарпаття, аби пробуджувати національну свідомість. Багато зробив і для популяризації української драматургії в Словаччині. Знаючи словацьку мову, він переклав нею чимало п'єс з нашої класики. Загалом цей плодовитий автор написав понад тридцяти драм, комедій, лібрето до оперет та водевілів, серед яких кращими вважаються «Флірт кохання», «Слово і серце», «Невінчані», «Голодні», «Золотий меч».

У 20—30 роках Шерегій був директором і водночас режисером славнозвісного українського театру «Нова сцена» в Хусті. При ньому цей осередок зазнав небувалого злету й творчого зростання. Юрій-Августин належав до адміністраторів, які не цуралися акторської праці. Він зіграв десятки ролей на сцені свого театру. Не знала спину і його режисерська діяльність. За кілька літ перебування у цій іпостасі митець устиг поставити 255 спектаклів, які мали добрий відгук у пресі і серед глядачів.

Живучи у Братиславі, Юрій-Августин зібрав велику особисту бібліотеку, в якій переважали українські давні й тогочасні видання. Він мав у своєму архіві рукописи маловідомих творів композиторів Миколи Лисенка, Миколи Леонтовича, Станіслава Людкевича, Кирила Стеценка. Та найбільший розділ зібрання становили матеріали з життя українських народних театрів Закарпаття. Він зумів зберегти рідкісні афіші, фотографії відомих лицедіїв, їхні автографи.

І от уся ця унікальна спадщина повернулася на Закарпаття. Передано її на зберігання до Ужгородського обласного краєзнавчого музею.

Багато зусиль доклав до того, щоб архів талановитої людини, невтомного пропагандиста української культури став нашим вітчизняним надбанням, Надзвичайний і Повноважний Посол України у Словаччині Дмитро Павличко.

Ужгород.

Хай вам щастить, лейтенанти!

В Академії внутрішніх справ України сталася урочиста подія — 850 офіцерів одержали дипломи про закінчення цього навчального закладу. Лейтенант міліції Тетяна Петровська одержала диплом з відзнакою.

Фото Володимира ФАЛІНА (ДІНАУ-Укрінформ).

Лідія ТИТАРЕНКО, «Голос України»

Подивімося довкіл заново

Репортаж з прологом та відступами

Пригадайте «найдемократичнішу» у світі союзно-радянську Конституцію. Її, немов красуню-манекенницю, виставляли на подіум, святкували її іменини, проголошували заздоровниці. Але жодному пересічному громадянинові навіть на думку не спадало ближче познайомитися з нею, тим більше, вимагати прав і свобод, продекларованих у ній. Конституція жила своїм, «манекенницьким», життям, а громадяни — своїм.

Народженій у парламентських муках Конституції України ніхто не залишив часу на «дитинство». З першого дня появи на світ до неї зверталися не як до новонародженого, а як до зрілої, мудрої людини, матері законності. Про те, що Конституція живе, входить у життя і свідомість наших людей, ще раз переконалася, побувавши на зустрічах народного депутата України Бориса Пономаренка зі своїми виборцями, лейтмотивом яких звучало переконливе: «Так повинно бути, бо записано у нашій Конституції!». Спочатку я так назвала цей матеріал, але чому заголовок змінено — про це пізніше.

Пролог

Цілком випадково разом з Борисом Понамаренком мені випало повертатися з Києва. Народний депутат поспішав у свою Смілу на шкільні випускні вечори. Його запросили відсвяткувати цю неповторну подію і міські, і сільські одинадцятикласники. «Та так щиро запрошували, що не могло бути й мови, аби не поїхати, — дивився Борис Йосипович і продовжував, — разом з колегами Михайлом Сиротою і Сергієм Паськом ми підготували привітання випускникам. У подарунок — Конституцію України, підписану земляком смілян міністром юстиції Сергієм Головатим. Думаю, це буде добра згадка. Адже символічно — це перше покоління нашої молоді, що вступає у самостійне життя, озброєне Основним Законом самостійної держави».

Далі депутат розповів, що зустрічатиметься ввечері і з виборцями міста Сміла, з місцевими журналістами, з представниками влади, з сільськими жителями. Я не могла не скористатися нагодою побачити і почути це спілкування зблизька.

ЗУСТРІЧ ПЕРША — «РОЗМИНКА»

Надворі періщив дощ, але зал міського будинку культури заповнювали люди, які прийшли на зустріч зі своїм депутатом. Як і годиться, першими атакували Бориса Йосиповича журналісти. Але, як згодом з'ясувалося, це була лише «розминка». Для міського радіомовлення Б. Пономаренко записав кількахвилинний виступ про червневу роботу парламенту, привітав земляків із Днем Конституції України. Такі передачі на місцевому радіо, хоч і короткі за часом, але змістовні й доступні для всіх категорій виборців. І народний депутат веде їх систематично. Розповів журналістам Борис Йосипович про недавню поїздку, організовану ним для голів сільських рад Смілянського району до Верховної Ради, про спілкування з керівництвом парламенту, з народними депутатами.

—Такі зустрічі, а це не перші відвідини моїми земляками владного Києва, надзвичайно взаємокорисні, — підкреслював він, — люди на них дізнаються, як працює Верховна Рада «вживу», позбавляються численних міфів про неї. А головне — мають змогу з'ясувати тлумачення того чи іншого закону з перших уст. Так, до речі, ми «пройшли» з представниками місцевої влади Конституцію України, Закон про місцеве самоврядування. Ось чому я рекомендував би й своїм колегам організовувати такі зустрічі. Незабаром поїдуть до Києва педагоги Смілянщини, аграрники...

ЗУСТРІЧ ДРУГА — «АТАКА»

Тільки-но закінчив Б. Пономаренко виступ перед виборцями, в якому докладно розповів, над чим нині працює парламент, як почався перехресний «обстріл» народного депутата.

— Борисе Йосиповичу, коли покращиться наше життя?

—Коли працюватиме промисловість, підніметься сільське господарство?.. Коли вони піднімуться?

— Самі розумієте — за 6 років важко перебудувати всю економіку... Та й помилок зроблено чимало...

— У нашій Смілі тисячі безробітних. А в Конституції записано, що кожен має право на працю!

— Знаю усі біди смілян. З 40 тисяч працюючих тут майже 22 тисячі без роботи. Кілька разів запрошував я на підприємства міста авторитетних урядовців, солідних інвесторів. Недавно побував президент Союзу промисловців і підприємців Анатолій Кінах. «Орізон», унікальне підприємство, де створено навігаційні прилади і комп'ютерний томограф, буде підтримано.

— А наші заводи? Вони також мають конкурентноспроможну продукцію!

— Скажу відверто — я був вражений тим, що у наших міністерствах досі не знають, яку і скільки конкурентоспроможної продукції випускають в Україні. У своєму окрузі я готую перелік таких товарів. Закликав кожного депутата зробити те саме.

— Такі, як ..., якраз зроблять... Їм, якщо Україні гірше, — краще.

— На жаль, є серед депутатського корпусу і такі, що не бажають добра державі.

— А чому вони сидять у Верховній Раді? Відмовилися присягнути Україні, а від грошей українських вони відмовилися?

— Ні, одержують справно.

— Чому позбавили пільг на проїзд депутатів місцевих рад?

— Не тільки місцевих, а всіх рівнів. З кого ж починати, як не з самих себе?

— Чому у Верховній Раді немає дисципліни?

— Тому, напевне, що «родом» депутати з «недисциплінованого» суспільства.

— У мене зарплата 40 гривень. Чи це не порушення Конституції, де сказано, кожен має право на зарплату, не нижчу від визначеної законом?

— Так, це порушення Основного Закону.

— Чи підвищуватиметься невдовзі пенсійний вік?

— Ні, розгляд такого питання відхилено.

— Чому не отримують субсидій люди, котрим на півроку і більше затримують зарплату?

— Разом із депутатом Шеховцовим продовжимо ставити це питання.

— Якщо урядовці не можуть справитися з економікою, то хоч із тим, що показує наше телебачення, — можуть? Невже моральний бруд і насильство тішить їм душу?!

— Гадаю, що ні. Але й тут повинні спрацювати економічні важелі. Щоб показувати непотріб було невигідно.

— Борисе Йосиповичу, минуло вже три години нашого спілкування...

— Дякую за те, що незважаючи на негоду, прийшли на розмову. До нових зустрічей.

Звичайно, відразу народного депутата все-таки не відпустили. Тривали «приватні питання». Але на нас уже чекали випускники Сунківської середньої школи...

ЗУСТРІЧ ТРЕТЯ — З ВЕСНЯНИМ СПОГАДОМ

Уже зовсім стемніло, коли вирушили до Сунок. Дощ не вщухав, і Борис Йосипович вів «Жигулі» обережно.

— Знаєте, за останній рік у моєму окрузі сталося чимало подій і змін, — продовжував він тему, розпочату нами. — Але чи не найбільше запам'яталася історія, яка, можливо, прямо і не зв'язана з Основним Законом, але й без нього хтозна, чи відбулася б.

...До народного депутата Б. Пономаренка виборці зателефонували після пам'ятного 28 червня. Привітали з прийняттям Конституції і попросили допомоги. Не для себе, а для людини, яка потрапила у біду. Побачене згодом вразило Бориса Йосиповича: 26-річна жінка з малолітнім дитям на руках через хворобу вже кілька років як втратила зір...

Тяжка фізична недуга переплелася ще й з особистим невдалим життям...

— Спочатку на нас із Світланою, так назву свою підопічну, чекала невдача, — пригадував Борис Йосипович. — В Одесі за лікування і операцію зажадали чималу суму грошей, яку зібрати було не так просто та й часу на це вже не залишилося — хвороба прогресувала... Тоді Міністерство охорони здоров'я зважило на моє клопотання і направило хвору на лікування до Київського інституту нейрохірургії ока. Там Світлану і прооперували... Не можу передати своєї радості, коли допомагав Світлані повертатися з Києва до Сміли — вона знову побачила свою донечку, милувалася Києвом, на вулицях якого цвіли каштани, дивувалася і захоплювалася тим, що красивішими стали люди і білий світ...

Дивні враження залишалися після тієї хвилюючої розповіді. Милуючись згодом напрочуд теплим, задушевним шкільним випускним вечором, коли на сцену сільського клубу піднялися щасливі і красиві юнаки й дівчата (не одна іноземна «мадонна» позаздрила б граціозності сунківських красунь!), і їхні батьки, маленькі братики і сестрички, хрещені батьки та родичі вітали їх квітами, стелили вишитий рушник на щастя й долю, осипали пелюстками троянд і житом-пшеницею — піймала себе на тому, що дивлюся на це неповторне дійство... Світланими очима — заново! Як змінилися лише за кілька років наші люди! Вони стали розкутішими, сміливішими, мудрішими, красивішими! Гарно одягненими. Незважаючи на труднощі, про які ми, журналісти, часом пишемо занадто...

Ось такі думки викликали звичайні депутатські зустрічі, перша річниця Конституції України і новий Світланин погляд...

Черкаська область.

Богдан БЕРЕКЕТА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, «Голос України»

Круг містечка Берестечка...

або Доки висітиме козацька шабля в монастирській келії?

МАЙЖЕ півтора століття тому, на пустельному березі далекого Косаралу солдат-невільник царського війська зболено написав:

«Ой чого ти почорніло,
Зеленеє поле?»
«Почорніло я од крові
За вольную волю.
Круг містечка Берестечка
На чотири милі
Мене славні запорожці
Своїм трупом вкрили...»

Ці трагічні рядки, як схильні вважати дослідники Шевченкової творчості, написані під впливом збережених у пам'яті поета згадок від відвідин восени 1846 року місця Берестецької битви, коли він їхав з Почаєва в Дубно. Це лише одне з припущень, бо про Шевченкове перебування під Берестечком достовірних відомостей, на жаль, не маємо. Але те, що Кобзар постійно цікавився славною і трагічною минувшиною нашого народу, прагнув збагнутизрозуміти достоїнства і помилки наших героїчних попередників — виразно видно з усієї його творчості.

Поле Берестецької битви — то не просто кілька десятків гектарів землі, де сьогодні росте жито, шелестить татарське зілля на берегах Пляшівки, пасуться коні і вже шість років височить пам'ятник нашим мужнім предкам, які боронили українську землю, українську волю від зазіхань захланних сусідів. Це земля, рясно скроплена кров'ю українських козаків і селян протягом Петрового посту — з 28 червня по 10 липня 1651 року, — знову і знову нагадує нам, що в боротьбі за волю й незалежність маємо покладатися передусім на самих себе, на власні сили. Бо тоді нас залишили наодинці з ворогом кримські татари, ганебно покинувши поле бою, а завтра це можуть зробити інші сусіди, які сьогодні так солодко клянуться нам у любові. Як і маємо пам'ятати про інше: тільки наша єдність, усвідомлення себе єдиним українським народом зробить нас сильними і непереможними, вбереже від недовір'я і взаємних підозр. Згадаймо, як наказний гетьман Іван Богун не повідомив вчасно «чернь», тобто селянських повстанців, про свої наміри вивести через болото оточене військо (боявся, що «чернь» для власного порятунку домовиться зі шляхтою і видасть їй козацьку старшину, що, на жаль, до того неодноразово траплялося). І як небажаний наслідок — під час переправи зчинилася страшна паніка в лавах селянського війська, через що у болотах загинула велика кількість людей.

Курник у церкві, де молився гетьман

Ой чого ти почорніло, зеленеє поле...

А хіба могло воно мати інакший вигляд, коли в 60-х роках XX століття місцеві будівники «світлого майбутнього» осквернили це святе місце своїми варварськими діями. На території монастиря, спорудженого ще напередодні першої світової війни на острові Журавлиха, по суті, на місці Берестецької битви, вони влаштували ізолятор для хворої на ящур худоби.

Георгіївську церкву, якою на початку нинішнього століття увічнено подвиг козацького війська, перетворили на зерновий склад. А з Михайлівської дерев'яної церкви, де, за народними переказами, молився перед битвою гетьман Богдан Хмельницький, зробили колгоспний курник. Гусениці і плуги колгоспних тракторів не обминули і козацького цвинтаря, повиривавши із землі кам'яні хрести (деякі з них тепер вдалося відновити).

Чи можна було придумати більшу наругу над народною пам'яттю?

«А онуки? Їм байдуже — панам жито сіють...»?

Ні, не всі сіяли зерна забуття, зерна байдужості і зневаги. З'являється обурлива стаття в газеті «Літературна Україна» за підписом відомих українських письменників на чолі з Максимом Рильським. Докладає усіх зусиль для того, щоби на місці величезного бойовища відкрити музей-заповідник, місцевий краєзнавець Павло Лотоцький, по-справжньому зацікавився Берестецькою битвою вчений-історик Ігор Свєшніков і через кілька років разом зі студентами починає розкопувати місця, де мали б пролягати через болото козацькі переправи... Звісно, без попередніх меліоративних робіт це зробити було б неможливо. І 17 червня 1967 року в колишньому монастирському будинкові починає працювати музей-заповідник «Козацькі могили», який 1991 року постановою уряду оголошено державним заповідником. А за півтора року до тієї події місцевим парафіянам повернуто знаменитий Георгіївську церкву.

—Якраз державний статус «Козацьких могил» трохи рятує нас від тих негараздів, в лещата яких потрапила сьогодні культура, — каже директор музею-заповідника Леонід Галабуз. —Принаймні вчасно одержуємо зарплату, хоча вона, звісно, невелика. За минулий рік нам заборгували лише за грудень.

Обіцяти обіцяють. А чи дадуть?

Щодо фінансування інших статей, то далі обіцянок з боку Мінкультури і мистецтв справа не йде. І це в музеї-заповіднику сприймають з розумінням, бо де ті гроші сьогодні взяти, коли казна, по суті, порожня. Та й досі, вже півроку, країна живе без бюджету. Але навіть у цій ситуації в Пляшевій думають про майбутню долю «Козацьких могил». Тому «Укрзахідпроектреставрація», що у Львові, почала працювати над планом подальшого розвитку музею-заповідника. Проект коштуватиме приблизно 70—80 тисяч гривень, яких, звісно, музей не має.

—Правда, Мінкультури пообіцяло нам виділити для проекту і реставрації сто тисяч гривень, — почули ми від Леоніда Галабуза. — Після прийняття державного бюджету. За умови, що знову спішно не доведеться рятувати якусь культурну споруду. Скажімо, оперний театр в Одесі. Про фінансування наукової роботи, розширення й оновлення експозиції можемо хіба що мріяти.

Цікава деталь. Якщо раніше мешканці навколишніх сіл пропонували безплатно музеєві історичні речі, знайдені під час обробітку землі, то сьогодні придбати щось без оплати практично неможливо. Що ж, кожен заробляє по-своєму.

Лариса Сікорська біля Свято-Троїцького собору

Якусь копійку має музей від проведення екскурсій, бо щороку приїжджають в Пляшеву тисячі людей. «Особливо цей потік зростає в другій половині весни, як потепліє, і на початку осені, — сказав нам науковий працівник музею-заповідника Олександр Данилишин. —Але то дріб'язок, порівняно з нашими потребами. Хіба що фарбу купили за ті гроші для ремонту».

Є на території заповідника ще кафе, яким тепер розпоряджається райспоживспілка. Чи, точніше, орендує. Аж за... 50 гривень щомісячно. Та й ті сплачує з великим запізненням. Кооператори кажуть, що «точка» не дає прибутку, але і розставатися з нею не хочуть.

Ще можна замовити партію сувенірів і їх у заповіднику продавати. Хоча вже за собівартістю вони сьогодні доволі дорогі. А почнеш реалізувати — податкова інспекція забере майже половину виручки. Отже, нічого не заробиш.

—Та й, зрештою, культура ніде не може заробити на себе, — справедливо міркує Леонід Галабуз. — Їй конче потрібна фінансова підтримка: чи то спонсорів, чи то держави. І ми без цього не обійдемося.

Сьогодні вся експозиція «Козацьких могил», як і служби музею-заповідника, тісниться в колишніх монастирських келіях, сяк-так переобладнаних під музей. Тісно, темно, не зовсім привітно. Бо все, як то кажуть, на ладан дише. І всім зрозуміло: без будівництва нового музейного приміщення просто не обійтися. Ну ще потерплять рік-другий... А далі?

—Далі мусимо приступати до будівництва, — почули від директора музею-заповідника. — Нам хоче допомогти українська діаспора з Америки. Вихідці з України, зокрема Мирослав Лобур, створили в Клівленді, що в штаті Огайо, кооператив «Самопоміч», який збирає пожертвування для «Козацьких могил». Правда, американські українці фінансувати саме будівництво не бажають. А ось «начинити» нове приміщення найсучаснішим обладнанням — від меблів до комп'ютерів — готові. Невідомо лише, скільки то треба сплатити мита, щоби цю «начинку» завести в Україну.

А меру сняться нові куполи собору

Сорок два рази грабували і палили татарські орди Берестечко під час своїх набігів в Україну. Бувало, що дотла. А воно знову оживало-відроджувалось. Як отой бузковий кущ: скільки його не обламуй, а він наступної весни знов займається полум'ям цвіту.

Нелегкі часи переживає це містечко і сьогодні. Практично стоять філіали декількох горохівських підприємств. Працює лише акціонерне товариство «Берестечко-продтовари», де розливають «Крем-соду», місяцями очікують зарплати лікарі, педагоги, працівники культури. Навіть хліб і той завозять з райцентру, а місцева пекарня зупинена. Так, виявляється, дешевше.

Проте попри всі труднощі, містечко, в якому мешкають трохи більше двох тисяч жителів, живе передчуттям свята. Через тиждень, 7 липня, минає рівно 450 років, як Великий литовський князь, король Сигизмунд II Август подарував містові найпочесніший для тих часів титул — магдебурзьке право.

—Того дня жителі і гості міста побачать велике театралізоване дійство, в якому оживе історія нашого краю, — каже голова Берестечківської міської ради Лариса Сікорська. — А потім місто озветься піснею. На великий концерт ми запросили художні колективи з багатьох навколишніх міст і сіл, а також гостей з Білорусі. Можливо, дехто і дорікне нам: мовляв, навіщо це свято, коли декому немає за що й хліба купити. Але хто не шанує традицій, хто не знає своєї історії, не робить з її уроків правильних висновків, той не думає про майбутнє.

Свого часу, у 30-х роках, в центрі Берестечка з'явився збудований за кошти православних віруючих Свято-Троїцький собор. Як знак незгасаючої пам'яті про тих, хто загинув на полі Берестецької битви. Замислений він був архітекторами, як копія Володимирського собору, що в Києві. Та реалізувати той задум не вдалося. На перешкоді стали польські власті, які заборонили зводити православну церкву вищою за костьол, збудований набагато раніше неподалік на честь перемоги королівського війська Яна Казимира під Берестечком. А з приходом більшовиків у храмі взагалі припинили богослужіння.

Шість років тому Свято-Троїцький собор передали місцевій громаді УПЦ Московського патріархату. Багато зроблено для його реставрації.

—Проте храм потребує значного ремонту покрівлі, без чого істотно страждає акустика в ньому, — каже Лариса Сікорська. — Самій громаді це не під силу — потрібні меценати, яким близька до серця наша історія, наша духовність. До речі, багато людей і трудових колективів уже відгукнулися на наш заклик і допомогли, чим могли.

Чекає реставрації й костьол, який постраждав під час війни.

На території міста є цілий ряд унікальних історичних пам'яток, зокрема обеліск XVII століття на могилі князя Олександра Пронського, який місцеві жителі назвали «Кам'яним стовпом». Чи каплиця «Свята Текля», зведена в тому ж XVII столітті на могилі українських дівчат-полонянок, замордованих татарською ордою. Отож, як уважає пані Лариса Сікорська, Берестечко мало б стати невід'ємною частиною музею-заповідника «Козацькі могили». До такої думки схиляються й у Волинській облдержадміністрації. Вочевидь, що від такої «урбанізації», від розширення своїх меж музей-заповідник тільки виграє. Як і ті відвідувачі, яких кличе-зове до «Козацьких могил» наша героїчна минувшина.

... Учора острів Журавлиха і дороги-шляхи, які ведуть до нього, знову заквітчали синьо-жовті знамена. Сотні, тисячі людей з усієї України прийшли-приїхали сюди вклонитися, віддати шану тим, хто заплатив своїм життям у далекому 1651 році за волю України. То вже така давня традиція: щороку, в дев'яту п'ятницю після Великодня, іде народ звідусіль до «Козацьких могил».

Іде до своєї пам'яті, до своєї совісті, до своєї гордості. Щоби не розгубити їх на складних дорогах історії. Щоби пам'ятати, хто ми, звідки бере початок наш рід і для чого ми живемо на цьому світі.

Луцьк—Берестечко—Пляшева—Острів.

Фото Василя КУЗЬМІНА.

Інтерв'ю дня

Перемін майже не видно

Софія ПАШКО, голова КСП «Україна» Ковельського району Волинської області

Власне кажучи, річниця Конституції прийшла якось несподівано, адже ніби лише вчора кипіли пристрасті навколо Основного Закону.

Я оглядаюся на прожитий рік і з прикрістю відзначаю: особливих перемін у нашому житті не сталося. Скажімо, наше господарство працює, як і вчора чи позавчора. Якогось важеля для піднесення виробництва ми не одержали.

Є дві речі, котрі, може, визначалися ще до прийняття Конституції, але остаточно утвердилися саме в цей час. По-перше, тепер нам ніхто не заважає вказівками, що і як робити. Це тільки наші турботи. Отож утверджується те, що ми називаємо почуттям господаря.

І друге. Кому доводилося бувати на колгоспних зборах декілька років тому — знає: там переважала мовчазна згода — і як діяти, і як думати... Тепер люди вже звикли, що свобода думки і слова — це право, закон. Сьогодні селяни говорять прямо, без оглядки на будь-яке начальство, на будь-яку партію. Говорять одверто, гостро, ділово. Так і хочеться сказати: нарешті! Село надто довго було безсловесним, затиснутим зусібіч так, що й поворухнутися неможливо. Тепер це минає. А де вільне слово, там і працюється вільніше.

Ліна КУЩ, «Голос України»

Борги, податки і «мідні труби»

Старі граблі досі б'ють по лобі

Для мешканців села Красноармійське Слов'янського району чи не найважчим виявилося випробування «мідними трубами». За останні кілька місяців, що минули з часу розподільчих зборів у КСП «Промінь», тут побувала така кількість пишучої братії, яку доречно порівняти з шефськими десантами за кращих колгоспних часів. Про «слов'янський варіант» реорганізації КСП і приватизації землі «Голос України» писав у березні нинішнього року. Тоді «Промінь» блиснув востаннє і розділився на чотири приватні підприємства та кілька фермерських господарств. У словах нових хазяїв відчувалася надія: виживемо.

Як же виживають селяни, котрі з власної ініціативи «поховали» колгосп?

На молочнотоварній фермі, чи то пак у товаристві з обмеженою відповідальністю «Росток» саме кипіла робота — привезли сіно. Розмовляти з кореспондентом спочатку навідріз відмовилися, напівжартома-напівсерйозно натякаючи на матеріальну компенсацію за «інтерв'ю». Втім, стану справ співбесідники не приховували.

— Скільки років у колгоспі — і на думку не спадало, що можна такий «переворот» зробити, — ділиться наболілим доярка Ольга Рєзнік. — Жаль колгоспів, та що поробиш. Які б часи не були, а працювати треба.

У новоствореному ТОВ — півтора десятка засновників, переважно — самих працівників ферми.

— А куди ще податися? — знизала плечима Тетяна Гребенюк, доярка із 20-річним стажем. — Обіцяють —краще буде, а там поживемо — побачимо.

«Росток» має одну беззаперечну перевагу перед іншими господарствами. Тут регулярно видають зарплату. Виручає молоко, яке щодня возять у Слов'янськ на базар. Сорок копійок за літр — гроші невеликі, проте стабільні.

Колишній голова колгоспу, нині директор ТОВ «Промінь» Іван Бєлоконов переконаний, що за досвідом реорганізації варто приїздити років через три. Цієї весни, «скинувши» традиційно збиткове тваринництво, голова засіяв землі не лише свого товариства, а й узяв у оренду понад тисячу гектарів у сусідніх колгоспах.

— Ставлення до справи змінилося майже наполовину, — вважає Іван Петрович. — Раніше селян не цікавило, скільки осіб виконують ту чи іншу роботу. Нині пропонують: а, може, ми не вп'ятьох, а удвох справимося? Адже заплатять за кінцевим результатом.

Але до ринкових відносин у Красноармійському далеко. Розрахунки — з робітниками і з пайовиками — з нового врожаю. Щомісячну платню «Промінь» дозволити собі не може. Продовжує за традицією підтримувати і школу, і дитсадок, незважаючи на те, що формально соціальну сферу передано на баланс сільради. Так що тут мирно співпрацюють пережитки колгоспного минулого і паростки приватновласницького майбутнього, дай Боже, світлого.

Директор ТОВ «Весна» Галина Половинко цього дня керувала справами босоніж — на полі з буряками. Очоливши кілька місяців тому безнадійно збиткову свиноферму, Галина найменше спокушалася гучним званням «директор». Тоді в розмові висловила впевненість: гірше не буде, а робота не лякає. Нині у голосі моєї співбесідниці оптимізму поменшало:

— Продукцію збути не можемо. Возили поросят на базар — не продали, лише бензин дурно спалили. Пробували м'ясо у Слов'янську продавати, так там самі побори: вісім гривень за в'їзд, плюс дві гривні за голову, плюс три шістдесят ветеринарам, плюс п'ятдесят копійок за клінічний огляд... І все віддай одразу, а продаси чи не продаси — то вже твоя справа. Сусідньому ковбасному цеху, в нашому селі, віддаємо м'ясо за безцінь, по дві гривні. Дорожче не дають. Воно б ще нічого, якби не старі борги — каменем лежать, піднятися не дають.

Після реорганізації колгоспу його борги було пропорційно поділено між новоутвореними підприємствами. Тобто починати новим господарям довелося навіть не з нуля — з мінуса. Не треба бути великим економістом, щоб передбачити: для частини сільських підприємців цей мінус виявиться непідйомним тягарем. І від банкрутства ніхто не застрахований.

Впорядкована будівля ще одного товариства «Промагро», купа новенької цегли і кілька автомобілів у дворі свідчили недвозначно: справи тут ідуть непогано. Колись занедбаний колгоспний ковбасний цех нині працює на повну потужність, видаючи 700 кілограмів продукції на добу. Ореол престижності, що ним оточена робота в такому місці, підсилює регулярна зарплата, розміри якої було названо «комерційною таємницею».

Розпитати про роботу самих селян так і не вдалося. Заступник директора «Промагро» Володимир Федоров зустрів кореспондентів на порозі цеху, чемно вибачився і порадив зачекати на директора. А прохання дати можливість поспілкуватися з рядовими робітниками відхилив так само ввічливо: директор, мовляв, усе скаже.

Звичайно, якщо розглядати людину як «гвинтик» бізнесового механізму, спілкування з підлеглими і справді не може замінити розмови з директором. Вона, до речі, так і не відбулася. І хоча з усіх підприємств, створених на основі «Променя», ковбасний цех досяг чи не найпомітнішого успіху, варто порадити тому фактові, що надої молока чи врожайності зернових поки що не стали комерційною таємницею.

... Того дня у «Промінь» навідався голова Держкомітету України з земельних ресурсів Леонід Новаківський. У розмові з київським гостем Іван Бєлоконов поскаржився: місцеві землевпорядники за свої послуги зажадали шалених грошей — 50 тисяч гривень. Почали з'ясовувати в присутності обласного керівництва і виявилося, що сам акт про землекористування коштує 2—3 тисячі, а 50 тисяч — то комплексний проект, який селянам ні до чого. Тож зійшлися на реальній ціні. І всього за кілька хвилин. На жаль, більшість проблем сучасного села не вирішується одним розчерком пера високопоставленого державного чиновника...

Донецька область.

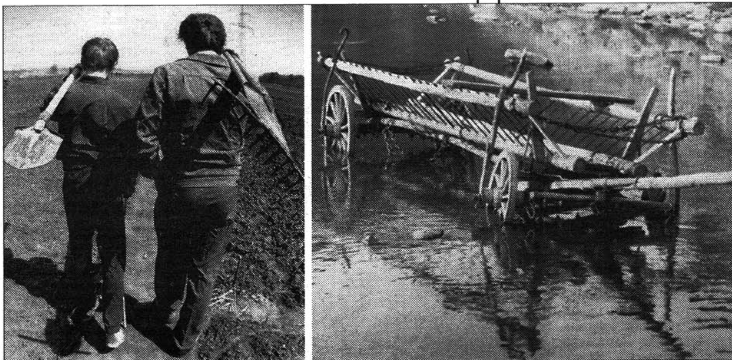

Сергій ПАВЛЕНКО, «Голос України»

Як селянин тіньовиком став

1. Потаємні нитки в лабіринті

У травні на рахунках усіх сільгосппідприємств Сосницького району була тисяча (!) гривень. Стільки ж мали спільно господарства Талалаївського, Носівського районів, на 1000 гривень більше — Срібнянського. Людям треба платити зарплату, а грошей нема. Якщо якась копійчина з'являється, то відразу йде на погашення боргів —дуже вони значні. Пенсійному фонду, постачальникам, державі (податки) сільгосппідприємства Чернігівщини винні 58 мільйонів гривень, по короткотермінових позичках — 2,8 мільйона, по довготермінових банку «Україна» — 1,5 мільйона. У середньому на кожному селянининові «завис» боржок у 535 гривень...

Зароблену гривню просто не вигідно класти на рахунок у банк. Вона відразу буде законним чином «конфіскована» як борговий платіж. Патова ситуація безвиході диктує свої правила гри. Неправедні. За останні 2 — 3 роки село дедалі більше відходить від легальних фінансових форм господарювання і занурюється в темні лабіринти, маючи, проте, хитрі нитки...

2. Нічна зміна: капітал без тіні...

У райцентрах кількість вишуканих особняків невпинно зростає. У Мені, Козельці, наприклад, з'явилися не один-два, а цілі вулиці недобудованих білокам'яних котеджів-палаців! Постають вони переважно на аграрному бізнесі керівної номенклатури — обмінно-неврахованих операціях, платі за пальне, запчастини, газифікацію тощо.

Правдами і неправдами енергійними спритниками збиваються тіньові капітальчики й безпосередньо в селі. Типова картина: рік у КСП не видавали зарплату в гривнях, тим часом у чотирьох — п'ятьох сім'ях з'явилися легкові автомашини. Автопарк особистих легковиків на Придесенні лише за рік зріс на 4000 одиниць!

Тіньова економіка як захисний спосіб існування села стала вигідним промислом передусім для керівного прошарку та найбільш працьовитих і підприємливих селян. Ніде не зафіксований бартер, готівка від продажу на ринку овочів, м'яса — як не крути, але зручний для махінацій і важко контрольований бізнес, у який занурились на 90 — 99 відсотків сільгоспвиробники. При цьому масштаби тіньового капіталу мізерні, його ледь вистачає на вгамування апетиту головних учасників розподільчих операцій. Виручку від проданого з КСП на базарі, як правило, не здають до банку. Від чесності її розпорядників залежить, чи потрапить вона до рядового члена колективного господарства. Останній не вельми й надіється. Він тримається за КСП, бо замість заробітку отримує вряди-годи натуроплату від бартерних операцій (борошно, олію, цукор). А загалом розраховує на свої додаткові сотки, «нічні зміни». У багатьох селах трапляються непоодинокі випадки, коли їх мешканці здають у чотири — п'ять разів картоплі більше, ніж можна виростити на присадибній ділянці!..

Різке падіння виробництва молока на фермах свідчить не про зниження продуктивності дійного стада. Просто надоєне здебільшого відправляється не на молокозавод, а по домівках. Там з нього зроблять сир, сметану. Продадуть посередникам, що везуть все це на Москву, Київ. Від того — реальні гроші, а не обіцянки і т. п. Молоко з КСП для великого прошарку села перетворилося якщо не на достатньо прибутковий бізнес, то на доволі істотну статтю реальних доходів.

Середній борг тільки по зарплаті хліборобові в області становить 285 гривень... Його «повертають» щодня і щоночі з ферми поросятами, ягнятами, телятами, кіньми, упряжжю, возами, будматеріалами і всім іншим, що погано лежить.

3. Що робити?

Продовження тінізації економіки села — це подальше накопичення насамперед проблем пенсіонерів, бюджетників. У травні вже 2370 чернігівських ветеранів згодились, аби їм видавали пенсію гречкою, зерном, м'ясом. Знайти ж гроші для інших через постійні неплатежі у Пенсійний фонд стає проблематично. Як бути?

Тіньову економіку села не можна подолати репресивними заходами податкових адміністрацій, забороною бартерних операцій тощо.

Великі малоповоротні сільгосппідприємства за нинішнього їх оснащення застарілою технікою приречені на затратне жалюгідне існування, власне, заради ідеї підтримки безвідповідального колгоспного об'єднання працюючих, а не ефективної і прибуткової економіки. Жодні дотації їх не врятують. Вони лише продовжать функціонування уламків колишньої адмінсистеми. Час вимагає іншого підходу — утворення тих самих КСП, але у формі малих підприємств, де виробники об'єднані в колектив як партнери-пайовики, власники, а не зігнані туди примусово. Тіньовій економіці стане тісніше від наявності 10 — 15 рахунків конкуруючих сільгоспфірм в одному селі. Агропосередницьким структурам, які вже фактично діють у складі 2 — 3 чоловік (перепродаж сиру, м'яса, овочів, фруктів), у разі узаконення-оформлення своїх дій теж невигідно буде вести неприбуткові бізнес з «неробочим» рахунком, з якого ні податку, ні відрахувань у бюджет нема.

... У сільгосппідприємстві «Світанок» Козелецького району взагалі вже готові до перемін. Торгують. Шукають зиск у вигідному партнерстві. Переробляють продукцію і продають її на базарі. От тільки голова Анатолій Парубець втомлений від власної безсилості забезпечити всіх роботою та зарплатою.

— На цю землю 15 — 20 гарних хлопців треба — і не більше, — каже. — А з іншими пайовиками — договір про взаємовигідну оренду. Тоді діло піде. І пенсіонер зерно матиме, і город вираний. А так усі бідні. Треба, щоб Василь заробляв у десять разів більше на себе, а не на Івана чи Петра...

Чернігівська область.

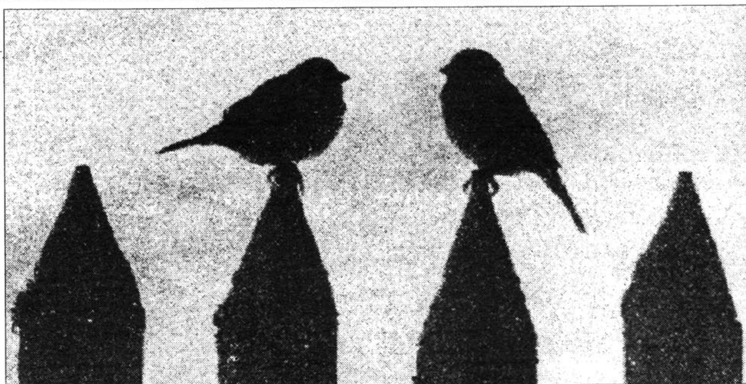

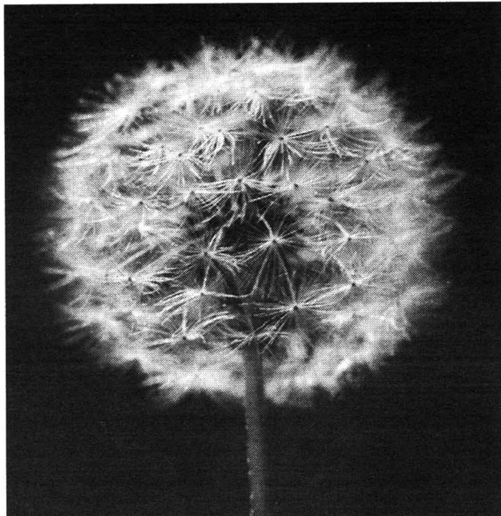

Ліна КУЩ, «Голос України», Валерій ПАЩЕНКО (фото)

Горобці звичайні та різні...

З легкої руки класика українського гумору на запитання «У вас хоч горобці водяться?» мешканець Донбасу, як правило, відповідає: «Є... Але чорні».

Тобто про довкілля запацьореного виробництва прийнято говорити або подібне, або нічого. У той самий час Донеччина, без перебільшення, до всіх наявних можливих і неможливих статусів («кочегарки», «кузні», «страйкодрому») претендує ще на один — статус регіону контрастів.

Коли не вказати точної адреси запропонованих знімків, пересічний читач, очевидно, не відразу збагнув би, що вони — з краю похмурих териконів, чорних труб, кислотних дощів та густого смогу. Однак Донеччина, як бачите, — це не тільки знищене індустріалізацією довкілля. І, погодьтеся, чарівні куточки —Хомутівський степ чи Кам'яні могили —видаються особливо унікальними. Бо є результатом не діяльності «царя природи», а саме його невтручання.

... А горобці тут чорні тільки вночі.

Інтерв'ю дня

За кожним рядком — люди

Василь ЦИБЕНКО, голова Черкаської облради:

— Насамперед, користуючись нагодою, вітаю всіх читачів газети з першою річницею Конституції України. Вона чітко визначила, що владу в державі здійснює народ через органи державної влади і місцевого самоврядування.

Саме завдяки цьому нам — і на обласному, і на районному рівнях — удалося утвердити взаєморозуміння та організувати співпрацю всіх органів влади, громадських об'єднань, політичних угруповань. Це забезпечило відносну стабільність суспільно-політичного життя в регіоні і дало можливість спрямувати зусилля виробничих колективів на послідовне здійснення економічних реформ.

Обласна рада працює системно, а не від сесії до сесії. Вона відчутно впливає на всі сфери життя, соціально-економічні процеси. Ми керуємося тим, що Україна твердо стала на шлях побудови громадянського суспільства.

Тепер наше основне завдання — зробити положення Основного Закону держави реальністю. Тут є певні проблеми, об'єктивні труднощі. Проте за кожним рядком — людські долі. Отож потрібен виважений і послідовний підхід до реалізації конституційних норм — він забезпечить побудову справді демократичної держави і забезпечить достойне життя громадянам.

Валентина ПИСАНСЬКА, «Голос України»

«БЕЗ ПРАЦІ НЕ МОЖЕ НАРОДИТИСЯ НАДІЯ; ЯКЩО НЕ ПОСАДЖЕНО ДЕРЕВА, НЕ МОЖУТЬ ДОЗРІТИ ПЛОДИ; НЕ МОЖЕ БУТИ ПРОЦВІТАННЯ БЕЗ ЖЕРТВ»

Довідка «Голосу України»: *Держава Кувейт розташована на північно-східному узбережжі Аравійського півострова. На сході замикається Аравійською затокою, на півночі має кордони з Іраком, а на півдні й заході — із Королівством Саудівська Аравія.*

Територія — 18 тисяч квадратних кілометрів. Населення — близько двох мільйонів. Кількість громадян Кувейту становить 700 тисяч. Столиця — Ель-Кувейт.

Як стверджує кувейтський дослідницький центр з вивчення історії держави, до початку сімнадцятого століття цей регіон був відомий як Казима. Порт, що мав таку саму назву, розташований на північному заході Кувейтської бухти. Місто, яке тут виникло, пізніше перемістилося на південь бухти і стало називатися Курейном, а пізніше — Кувейтом.

«Коли стабільність кувейтської держави було забезпечено і вона активно діяла на суші й на морі, — повідомляють дослідники центру, — настала потреба в правителях, які зуміли б забезпечити суспільству законність і його захист, відстоювати інтереси народу, а також представляти громадян у громадських і політичних колах. Один із членів роду Ас-Сабах, знаний своєю праведністю, був обраний правителем. Це поклало початок правлячій династії, де корону успадковує старший син, і так вона править й донині.

Маленька передмова

У Близькосхідному регіоні мені доводилося бувати кілька разів гостею на два—три дні, коли бачення тамтешнього життя звужувалося до місцевості, обмеженої пляжем чудової Перської затоки і крихітним оазисом території готелю, плюс супермаркет, де купувалися недорогі сувеніри для родичів та знайомих.

А тут Міністерство інформації Кувейту через своє Посольство в Україні запросило трьох українських журналістів — «Голосу України», «Урядового кур'єра» та «Фінансової України» — на тиждень до Ель-Кувейта з метою водночас і простою, і складною: не досліджувати певні проблеми, а так — познайомитися. Це, зауважу, у нашому журналістському житті буває нечасто.

Отож, збираюся до Кувейту. І, як завжди в таких випадках, розпитую про цю країну в колег, знавців і бувальців, щоб мати хоч якийсь інформаційний «багаж». Адже, крім енциклопедії та сяких-таких брошурок, скупої довідки МЗС України, чогось ґрунтовнішого мені знайти не вдалося.

— Там усі гілки влади представляє емір, — стверджували одні, — тож про яку демократію, та ще й на сході, може йтися?

— Там жінка й не людина зовсім, а так — істота, що навіть на кухню без паранджі не вийде. Тож мусиш спідничку надягнути довшеньку, а голову прикрити хоч би шарфиком.

— Ти хочеш побувати в парламенті? — дивувалися інші. — Так там же жінки не мають права не те що бути обраними до органів влади, а й голосувати. І взагалі, тобі, як жінці, туди їхати немає жодного резону, бо в кращому разі ти хіба що поплаваєш у приготовленому басейні: жінкам на пляж теж — зась!

Ну скажіть мені, яка українська молодичка, зачувши, що їй кудись «не можна», та не спробує там негайно побувати, та ще коли й нагода трапляється?! Але сукенки — подовші — я все-таки прихопила. Та ще солом'яний капелюшок — не так як захист від чоловічих поглядів, як від спекотного сонця: там, кажуть, воно просто-таки немилосердне.

Поїхала. І все виявилося ну геть не так, як я собі уявляла. Навіть немилосердне сонце було ще немилосерднішим, ніж я про це наслухалася. Як тут не згадати безсмертного героя безсмертного «Білого сонця пустелі»: «Схід — справа тонка, Петрухо...»

Звичайно, це знайомство було дещо глянцевим, бо ми-таки гості, яким господарі намагалися показати усе краще, що з фасаду. Але й на задвірки нам теж ніхто не забороняв зазирнути. Отож, що вже побачили...

«До» і «після»

Мені здається, що в Кувейті все ділиться на те, що було «до» і «після». До того, як у кінці сорокових років тут знайшли нафту, що зробила цю країну однією з найбагатших у світі, та до агресії Іраку проти Кувейту, а також змін, які сталися тут після цих двох подій, — в економіці, політиці, зрештою, у свідомості людей.

До нафти жителі Кувейту жили з моря: були вправними мореплавцями, добували з дна морського перли, що давало їм кусень хліба, правда, не завжди з маслом. Ми побували у такому собі стилізованому міні Ель-Кувейті 30—40-х років (так, нашого століття), щось на зразок Пирогова, що під Києвом, хоч вони, звичайно, непорівнювані: райська природа України і навіть наші хати під соломою — палаци проти убогих жител кувейтців того часу. А за два кроки — суперсучасні споруди, розкішні вілли, швидкісні магістралі з потоками «Мерседесів», «Вольво», «Ніссанів». І це за життя одного покоління — менш як за 50 років, бо перша нафта на експорт пішла з Кувейту 1946 року. І коли ми дивувалися з таких змін, то господарі щоразу вибачливо пояснювали: «Кувейт — багата країна. Ми шукаємо воду, а знаходимо нафту...»

Щоправда, з водою тут, здається, теж немає проблем і ніхто її в житлових приміщеннях та установах з метою економії не перекриває — ані гарячої, ані холодної. Кувейтці за «нафтові» гроші навчилися опріснювати воду, якої достатньо і для водогінної мережі, і для поливання зелених насаджень, що за пустелі та майже п'ятдесятиградусної температури не така вже й проста річ.

Кувейтці вважають, що місце для поселення першим племенам десь року 1613 вказав сам Аллах, бо крім перлів, які вони добували з моря, тут нічого іншого не було, а вони все ж уперто селилися саме тут.

Хоч би що там, а хтось таки мав чуття: Кувейт розташований на глибоченному нафтовому озері, якого вистачить на життя ще багатьох поколінь. Нафта —головне джерело багатства і доходів суспільства. Нині виробнича потужність усіх нафтових установок — майже три мільйони барелей щодня, більшу частину яких експортують. Крім сирої нафти Кувейт виробляє природний газ і рідкий пропан.

Щодо річного доходу громадян Кувейту, то він становить 14 тисяч 700 доларів на душу населення: це вп'ятеро перевищує середній світовий рівень.

А перли... Їх залишили на дні морському для майбутніх поколінь. Проте символом Кувейту є зображення не нафтової установки, а рибальської шхуни — годувальниці кількох поколінь.

Конституція

Текст Конституції нам подарували в дослідницькому центрі з вивчення історії Кувейту — російською мовою. У передмові зазначено, що Основний Документ держави побудований на засадах доктрини модернізації та формування сучасної держави, які базуються на створенні соціальної і матеріальної захищеності суспільства в усіх сферах життя і навколишньому середовищі. І все це ґрунтується на принципі торжества соціальної справедливості, яка має об'єднати суспільство і забезпечити рівновагу в структурі населення. Конституцію, яку вважають однією з найдемократичніших не лише в Близькосхідному регіоні, бо кажуть, що вона схожа з Конституцією Бельгії, прийнято 1962 року і на її основі працює парламент.

Може, Основний Документ Держави Кувейт і справді схожий з бельгійським, але мені він нагадав наше ще таке недавнє минуле, коли в радянській Конституції було записано чимало точнісінько таких статей, як і в кувейтській, за винятком хіба що статті, де зазначено: власність, капітал і праця є головними складниками соціальної структури держави та національного багатства. Лише з тією відмінністю, що у нас їх в основному декларували, а тут реально втілюють у життя, причому в такий спосіб, що мимоволі виникає запитання: «Хто з нас будував комунізм?»

Про права й обов'язки, надані Конституцією, ми розпитували у великих і нижчих за рангом чиновників, у ректора Кувейтського університету, де навчається 19 500 студентів професора Файзи Аль-Хурафі, до речі, жінки (про це можна розповісти окрему історію), у принцеси, доктора економічних наук і поетеси Сауд ас-Сабах, у інженера — власника двох невеличких магазинчиків, де виготовляють і продають окуляри, Халеда аль-Ассафа, який просто-таки врятував мене, коли несподівано мала проблему з окулярами. Це ми, журналісти, прагнули розкласти їхнє життя за статтями Конституції. А для кувейтців — це життя як життя. І вони знають: коли молодята беруть шлюб, то держава видає їм близько 15 тисяч доларів на витрати, а глава сім'ї одержує безпроцентний кредит — 250 тисяч доларів терміном на 40 років — щоб побудувати дім і обживати його, а якщо дім уже є, то вже справа особиста, куди його спрямувати — на діаманти для дружини чи вкласти у вигідну справу. Громадян Кувейту не так уже й багато, тому держава заохочує родини мати велике потомство: на кожну дитину батьки одержують 180 доларів. До речі, в кувейтських сім'ях менш як п'ятеро дітей не буває.

У цій державі безплатні освіта, медичне обслуговування й мінімальна плата за комунальні послуги. Коли ми спробували розібратися з тим, як тут діє система субсидій, що їх держава надає своїм громадянам, то виявилося, вона досить складна, і ми всерйоз поставили запитання: «А за що все-таки і скільки платять кувейтці?». Бо сума субсидії, яку отримує кожен кувейтець щороку, сягає однієї тисячі доларів. З'ясувалося, що коли, наприклад, годувальник, глава сім'ї, скоїв злочин і відбуває покарання у в'язниці, то його родина одержує соціальну допомогу — вона майже дорівнює платні, яку він отримував до ув'язнення. Правильно, діти ж не винні.

Ще цікавішою є система оподаткування в Кувейті. Статистика називає такі цифри: частка податків у цій країні становить 1,5 відсотка. А співробітник Міністерства інформації Кувейту, який супроводжував нас, Адель аль-Ассаф знову-таки вибачливо зауважив: оподаткування хоч і є важливим інструментом здійснення економічної політики, однак держава, застосовуючи його, на перше місце ставить не економічну мету, а соціальну. Отак.

Агресія

Агресія, хоч про неї й попереджують, завжди є несподіванкою. І тут. Коли Саддам Хусейн 2 серпня 1990 року напав на свого сусіда, то застав кувейтців, можна сказати, за чаюванням. Цей правитель і не приховував своїх планів чи то добровільного, чи то насильницького об'єднання всіх арабів, однак про те, що його танки можуть увірватися до Кувейту, очевидно, всерйоз думати якось не хотілося. А танки увірвалися, й окупація тривала з 2 серпня 1990 по кінець лютого 1991 року. Ми знаємо про її ганебне завершення. Але з того часу кувейтці по-іншому ведуть відлік історії — «до» і «після» агресії.

Звичайно, той, хто хоч якось цікавиться міжнародною політикою, певно, має уявлення про лихо, заподіяне окупантами. Проте навіть добре розвинута фантазія, мабуть, не намалює таку картину під назвою «жах», яку залишили після себе окупанти. Нам дали фотознімки, зроблені з космосу, коли горіли нафтові свердловини — Кувейт був одним великим смолоскипом: нафтові свердловини горіли протягом кількох місяців. За шість років, що минули, кувейтці подолали наслідки агресії — у столиці немає зруйнованих будинків і майже ніщо не нагадує про те, що іракці по собі залишили тут випалену землю. Правда, нас повезли за кільканадцять кілометрів і показали знищену свердловину і нафтове «озеро» завглибшки чотири метри. Таких було багато, адже нафта виливалася на поля і в море. Дезактивацію вже здійснили всюди, а це «озеро» залишили: про агресію мають пам'ятати всі.

Є в кувейтців біль, який болить однаково всім людям, незалежно від національності, раси чи групи крові: відступаючи, іракські окупанти забрали 604 полонених, про яких досі не відомо, де вони і що з ними. Для Кувейту, де громадян усього 700 тисяч, ця цифра просто-таки величезна. Нас просили: «Україна — член ООН і вона може посприяти Кувейту в поверненні полонених, що їх незаконно утримує Саддам Хусейн, зробивши з них предмет політичного торгу». Ця біда торкнулася майже кожної кувейтської родини. Майже скрізь нам нагадували: ви можете допомогти, бо в'язниці Хусейна точна копія... сталінських таборів. Отакий гіркий у нас досвід...

Замість післямови

Здається, так багато площі мені дали — цілу газетну сторінку, а вдалося розповісти лише дещицю вражень про цю країну — дивовижну й зовсім не схожу на нашу. А щодо довгенької сукенки, то й із короткою проблем не було б — поліція не затримала б. Але ж треба поважати звичаї людей, до яких прийшов у гості — що тут такого?

Звичайно, у цій країні не так уже все й безпроблемно. Бо один мільйон 300 тисяч іноземців, які не є громадянами Кувейту і, безперечно, не мають таких благ, а також особи, які не мають громадянства, — чи не проблема це? До речі, під час відвідання парламенту (на подив, я потрапила туди без жодних ускладнень) парламентарії якраз і розглядали проблеми останніх у цій країні з тим, щоб надати їм більше прав, благ і пільг.

І ще. Кувейтці живуть добре, а хочуть — краще. Хіба не проблема — як їх зробити?

І насамкінець. У заголовку я зацитувала шейха Джабера аль-Ахмеда. Не знаю, може, він трохи поет, а може, використав якусь східну притчу, але є в тих словах і велика мудрість, якою в Кувейті, здається, керуються у своїх діяннях не тільки правителі, а й їхні піддані. Може, тому вони й живуть так добре!

... Коли ми їхали чудовою трасою з Борисполя до Києва і в сліпому благословенному дощі обмежені зеленню київських схилів засяяли куполи Лаври, мені подумалося: в Ель-Кувейті зараз, мабуть, далеченько за плюс 50...

Інтерв'ю дня

Сам собі наврочив?..

Анатолій УКРАЇНСЬКИЙ, фермер
Херсонська область

Торік, одразу після бурхливого прийняття Конституції України, я висловив через «Голос України» побоювання, що хороші положення можуть залишитися такими ж хорошими намірами... І — наврочив.

Чи стало мені, фермеру, легше працювати і жити? Де там! На нас, фермерів, дивляться як на пришельців з іншого світу. Чиновники різних установ віддають перевагу колективним господарствам. На них, часом давно «лежачих», робиться ставка, навколо них крутиться політика. На здоров'я! Але де ж рівне відношення до інших форм господарювання?

Всі сили й чесно зароблені колись гроші я вклав у своє господарство «Славутич», газифікував, електрифікував, купив техніку, спорудив ряд виробничих об'єктів. Та фактично залишаюся жебраком і кілька років не можу поставити на ноги перепелину ферму. Чорною зграєю накинулись державні структури — енергетики, податкові інспекції, а також рекетири. Кожен прагне взяти побільше й переважно готівкою. Кредити у банку мені не дають. Б'єшся, щоб якось засіяти поле, кланяєшся комерсантам — просиш під урожай пальне, не спиш ночами — стережеш урожай від крадіїв. І постійно оббиваєш пороги чиновників: дозвольте спорудити магазин, відшкодуйте збитки за соцкультпобутові приміщення...

Найбільше мене тривожить те, що і дружина, і діти мої, бачачи мої ходіння по муках, відмовляються працювати на землі й воліють повернутися до міста, де жили раніше.

Віктор СКРИПНИК, «Голос України»

Фронтовики наділи б ордени, та де вони?

Десятки років колишні солдати живуть сподіваннями отримати свої бойові нагороди...

Григорія Іщенка, колишнього командира мінометної роти, наказом № 057/Н від 10.09.1944 року було нагороджено орденом Вітчизняної війни II-го ступеня. Але відтоді ніхто з його побратимів 808-го стрілецького полку, а пізніше, у мирний час, земляки з села Ситківці Немирівського району, де й нині мешкає ветеран, жодного разу не бачили його військової нагороди. Не тому, що Григорій Мефодійович соромиться виставляти на показ відзнаку. Причина в іншому — орден так і не вручили ветерану. Під час війни, пригадує він, було не до того. А у мирний час? « Попервах, — каже він, — було трохи образливо, а тепер уже змирився. Якось проживу й без ордена, було б здоров'я...»

Працівник Немирівського райвійськкомату Галина Рудь з гіркотою зізнається, що ще у 1985-у на запит Головного управління кадрів МО колишнього Союзу з військкомату надійшло підтвердження стосовно нашого героя. Спливав рік за роком і ось недавно Москва знов запитує: чи живий ще Г. Іщенко? "За нашими даними, — йдеться далі в листі-анкеті, переданій спершу на адресу МО України, звідки її адресували до Вінниці, а тоді вже в район, — у 1985 році, в квітні місяці, він проживав у селі Ситківці Немирівського району Вінницької області».

У відповідь на запитання, коли все-таки можна сподіватись, що нагорода нарешті знайде героя, співрозмовниця лише розвела руками. Місяць тому, каже Галина Антонівна, вручили орденську книжку Євдокії Федорівні Кахно з села Ковалівки. Її син, Степан Гнатович, який у 19 років командував взводом, за свій останній бій нагороджений (посмертно) орденом Червоного Прапора. Клопотання з цього приводу не раз надходили до МО. Але підтвердження про нагороду, як бачите, надійшло лише через 54 роки після війни.

У селі Мала Бушинка цього ж району чекає своєї нагороди — ордена Червоної Зірки — Яків Степанович Іванюк. А Іван Захарович Нестолій з Немирова, кавалер ордена Слави III ступеня, пішов з життя так і не дочекавшись тієї миті, коли до грудей прикріплять відзнаку.

Людей, на чиїх долях позначилась війна, стає все менше. Так що через деякий час міністерські чиновники зможуть відкласти ручку — уже не буде адрес, на які йтимуть листи-анкети із запитаннями: «Чи живий ще ветеран?». Хоча нагороди після смерті ветерана повинні вручатися рідним. Насправді в таких випадках замість орденів, скажімо, вручають тільки орденські книжки, а замість медалей — посвідчення. Не дивно, що працівникам військкоматів інколи доводиться чути: «А що, саму нагороду уже продали?» Люди не йнуть віри, чому це навіть для героїв такої жахливої битви у нас не вистачає нагород...

Вінницька область.

ГАЗІЗ Фахрутдинов — людина кипучої енергії. У своїх майже сімдесят років він не перестає дивувати не тільки незвичайними ідеями, а й рідкісним умінням їх реалізувати. Паромасажна камера, яка побувала навіть у космосі, п'ять моделей вугільних комбайнів, здатних... Ну про їх якості він сам розповість. Усе це —офіційно зареєстровані й оцінені спеціалістами його винаходи. Фахрутдинов — спортсмен, котрий перебуває у завидній формі. Грає в теніс, бігає босоніж навіть по снігу, здатний побороти молодого атлета.

Тепер він задумав здійснити піший похід у столицю мусульманського світу Мекку. І не тільки для того, щоб дотримати релігійного звичаю. А ще й для того, щоб... вивести з кризи вугільну галузь Донбасу...

У Мекку – по вугільні комбайни

— Уточніть, будь ласка, Газізе Шарафеєвичу, як це можливо.

— У Мекку я почну похід 31 серпня, у День шахтаря. Це ще й день нашого з дружиною рубінового весілля. Я йтиму пішки, за мною рухатиметься вантажна автомашина з трьома моїми друзями і помічниками, спеціалістами із швидкого виготовлення паромасажної камери. Збираюся долати по сімдесят кілометрів на день на честь свого сімдесятиліття, щоб до ювілею встигти в Мекку.

Шлях у нас буде насичений важливими справами. Ми зніматимемо фільм, записуватимемо на диктофон бесіди з новими знайомими. Попередньо я дізнавався, як у мусульманських країнах ставляться до ідеї очищення організму в паромасажній камері. Виявляється, про неї там знають і готові купувати. Ось це дуже важливо для мене. У містах і селах я пропонуватиму бажаючим попаритися в камері, яку будемо везти в кузові машини. Хто побажає придбати таку — будь ласка, троє моїх друзів залишаються на три дні, монтують її, а я продовжую свій шлях. Потім вони мене наздоганяють.

Про ставлення мусульман до паромасажної камери я знаю, бо довго пропрацював у Таджикистані. У місті Каратах, наприклад, люди робили в ній належне перед молитвою омовіння. Серед інших був і мулла. Мені він сказав, що «це дуже мусульманський винахід». Не знаю точно, якою мірою це так. Мусульманство я прийняв тільки в червні цього року. Камера до вподоби всім. Одну таку я змонтував у Зоряному містечку, і вона полетіла в космос. Нею користувалися кілька екіпажів космонавтів. Монтував я камеру і для Московської олімпіади.

Гроші, виручені від продажу камер, будемо перераховувати на рахунок мусульманської громади міста Луганська.

Я винайшов також кілька моделей комбайнів, які можна використовувати на тонких вугільних пластах. Таких машин у Донбасі немає. Їх викинули півтора десятка років тому через прагнення наших чиновників до псевдомасштабності, псевдорозмаху. Мовляв, навіщо вони нам, ми будемо освоювати потужні пласти. Але ж такі пласти не нескінченні. Ось і добувають разом з вугіллям стільки ж і породи, так званої гірничої маси. Вугільний пласт — півметра, а рубають на метр. А це — найнижча якість палива, силікоз у шахтарів, захаращення плодючих земель териконами. Мої комбайни — «Дельфін», «Таран» — дене-де впровадили. Вони відмінно себе зарекомендували: мало споживають електроенергії, рубають тільки вугілля. Здатні працювати і в так званих міні-шахтах. Тобто на «хвостах», відрогах вугільних пластів, що виходять буквально на поверхню. Раніше і на «хвостах» видобували вугілля. Але ще Хрущов заборонив: йому подавай великі колгоспи, шахти-гіганти...

Одного з керівників виробничого об'єднання «Ровенькиантрацит» возив у російський Новошахтинськ, де працює мій «Дельфін». На нього «Дельфін» справив велике враження. Але керівник поскаржився, що нині збільшувати видобуток вугілля немає сенсу: споживачі не платять. Зовсім безвихідна ситуація виходить? Але мої комбайни ще й видають вугілля кулак, плиту і горіх, а не штиб (пил), як ті, що працюють сьогодні. На таке вугілля завжди знайдеться покупець.

Я сам міг би впровадити комбайни, орендуючи вибої, міг би знайти покупця. Але для цього потрібні чималі гроші. Заводам-виготовлювачам треба платити. Ось і хочу заробити грошей у мусульманських країнах. Я відчув, що нині — мій час. Адже стільки років я занапастив на майже марне ходіння по різних «вугільних» НДІ, пробиваючи свої винаходи. Чиновники від науки просто крали мої технічні новинки, по-своєму їх переробляли в гірший бік, псували, реєстрували по три своїх винаходи на одному моєму, а до впровадження справа не доходила. Тепер ті НДІ позакривали, просити схвалити мої роботи ні в кого. Бери й роби все сам. Але спочатку треба мати гроші...

Записав
Анатолій КОБЕЛЬНЮК.
Луганська область.

Богдан БЕРЕКЕТА, «Голос України»

Без свідків

Зупиняюся перед дверима голови колгоспу. Намацую в кишені скаргу. Стукаю. Тихо. Відчиняю.

В кабінеті — двоє. Один сидить за столом, другий стоїть, мне в руках шапку.

— Добрий день, — кажу.

Ані звуку. Підходжу ближче.

— З газети я. Скарга в мене.

— Кому там нічого робити?

— Пенсіонери ваші скаржаться.

— Що?

І так подивився на того чоловіка, що стояв біля столу, що того ніби вітром здуло. Двері навіть не рипнули.

А я розповідаю, що двоє старенських, які живуть на окраїні села у благій хатині, не мають палива. Їм треба допомогти транспортом.

Голова з триярусним підборіддям жбурляє мені:

— Це ваші демократи довели країну до того, що колгоспні пенсіонери стали жебраками!..

— Але ж це ви тут більше двадцяти років головуєте, врожаї збирається дедалі мізерніші, от люди й бідні.

Мовчимо.

— То ви сідайте, — змилосердився голова.

Але розмова не виходить. Нарешті він каже:

— Я в колгосп цих стареньких не заганяв, пенсії їм не встановлював. Нехай про них новоявлені демократи дбають... А напишете про мене — в суд подам. Свідків нашої розмови, як бачите, нема!

Триярусне обличчя сміється. Він торжествує. А я майже вибігаю на вулицю. Щоб не наговорити зайвого.

На вулиці прохолодно. І на душі холодно.

Неподалік дороги скирти, біля них — чорні ворони. Несподівано хапаю грудяку, кидаю... Не влучив. Ворони з криком злітають. Кидаю ще.

Стає трохи легше...

Волинська область.

Інтерв'ю дня

Слова породжують лише слова

Анатолій ДУТЧАК, профком концерну «Оріана», м. Калуш

Характерною рисою суспільства, що формується на нашій території, є те, що ми постійно й непомітно потрапляємо у мертві ситуації. В ситуації, в яких обговорюємо чи переживаємо події і факти, що не відбулися. За реальну подію чи факт ми сприймаємо ті слова, які самі ж і виговорюємо. В результаті такого словесного прискорення ми вважаємо, що у нас відбулись незалежність, правова держава, парламент, конституція і т. д. Вважаємо лиш тому, що виговорюємо ці слова, обставляємо їх усякими іншими мертвими речами, розігруємо цілі вистави, в які самі ж і віримо. Це є імітація життя (політичного чи мистецького) — так, нібито ти потрапляєш у психіатричну лікарню і інший хворий, одягений у халат, питає тебе про здоров'я, мацає твій пульс і навіть виписує рецепт, яким ти намагаєшся скористатися...

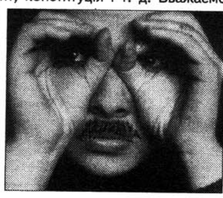

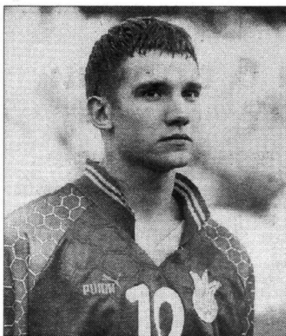

ЛАУРЕАТ СЕЗОНУ – АНДРІЙ ШЕВЧЕНКО

Журналісти називають найкращого футболіста країни

Із 1 січня 1991 року наша газета першою в Україні почала проводити опитування журналістів, які пишуть на футбольну тему, ведуть її на телебаченні та радіо, з метою визначення найкращого гравця.

Серед переможців наших попередніх опитів такі зірки, як київські динамівці Геннадій Литовченко (перший лауреат), Ахрік Цвейба, Віктор Леоненко, Андрій Шевченко, герой першого чемпіонату незалежної України Сергій Шевченко з «Таврії», дніпропетровець Андрій Полунін.

Цього року в опитуванні взяли участь 57 журналістів — представників багатьох друкованих видань, агентств, радіо й телебачення. За перше місце кандидатові нараховували три очка, за друге — два, третє — одне. Було названо імена 28 футболістів, які виступають у вищій лізі.

Сьогодні ми щиро вітаємо 20-річного нападаючого київського «Динамо» й національної збірної **Андрія ШЕВЧЕНКА**, якого журналісти вдруге поспіль назвали найкращим футболістом України.

Андрій ШЕВЧЕНКО зібрав 30 перших місць (більше половини учасників назвали його першим), п'ять других і шість третіх. А в підсумку — 106 очок! Абсолютна ПЕРЕМОГА!

Друге місце посів інший нападаючий київського «Динамо» і збірної **Сергій Ребров.** У нього — 75 очок (16, 12, 3). На третьому місці — ще один представник тієї ж команди, капітан динамівського колективу і національної збірної півзахисник **Юрій Калитвинцев** — 44 очка (4, 12, 8).

Наступні місця посіли: **Юрій Максимов («Динамо»)** — 25 очок, **Олександр Шовковський («Динамо»)** — 13, **Геннадій Мороз («Дніпро»)** — 12, **Олег Матвєєв («Шахтар»)** — 10, **Олександр Головко («Динамо»)** — 8, **Олег Лужний («Динамо»)** — 7, **Геннадій Зубов, Валерій Кривенцов («Шахтар»)** — по 5, **Віталій Косовський («Динамо»), Яків Кріпак («Металург»)** — по 4, **Юрій Дудник («Карпати»), Олег Суслов («Чорноморець»—»Зальцбург», Австрія)** — по 3, **Сергій Ателькін («Шахтар»), Ілля Близнюк («Дніпро»), Віктор Скрипник («Дніпро» — »Вердер», Німеччина), Валентин Белькевич («Динамо»), Михайло Старостяк («Шахтар»)** — по 2, **Юрій Беньо («Карпати»), Василь Кардаш («Динамо»), Андрій Ковтун («Ворскла»), Сергій Нагорняк («Дніпро»), Валентин Полтавець («Металург»), Олександр Хацкевич («Динамо»), Едуард Цихмейструк (ЦСКА), Іван Шарій («Ворскла»)** — по 1.

Хто за кого?

Башкатов Олександр («Советский спорт») — Шевченко, Ательків, Лужний

Белозеров Євген («Команда») — Шевченко, Ребров, Калитвинцев

Білик Олександр («Голос України») — Ребров, Шевченко, Головко

Бондаренко Сергій (УТН) — Шевченко, Косовський, Максимов

Браницький Віктор («Голос України») — Шевченко, Калитвинцев, Лужний

Брязгунов Юрій («Молодь України») — Шевченко, Белькевич, Хацкевич

Валерко Валерій («Вечірній Київ») — Дудник, Ребров, Цихмейструк

Валерко Олесь («Київська правда») — Шевченко, Ребров, Косовський

Васильченко Валентин (Українське радіо) — Калитвинцев, Кріпак, Ребров

Вихованець Валерій («Киевские ведомости») — Максимов, Шевченко, Матвєєв

Волобуєв Михайло («Спорт-Экспресс») — Шевченко, Калитвинцев, Шовковський

Гринь Григорій («Голос України», Полтава) — Ребров, Шовковський, Шарій

Данилов Юрій («Команда») — Шевченко, Мороз, Максимов

Дерепа Сергій (УТН) — Шевченко, Старостяк, Шовковський

Димченко Дмитро («Команда») — Ребров, Калитвинцев, Шевченко

Журахівський Олександр (телеканал «Інтер») — Ребров, Головко, Калитвинцев

Зоров Олексій («Радіо-прем'єр», Дніпропетровськ) —Шевченко, Ребров, Матвєєв

Каневський Григорій («Независимость») — Шевченко, Шовковський, Зубов

Капеліович Аркадій («Наш город», Запоріжжя) — Лужний, Матвєєв, Полтавець

Карельський Євген («День») — Ребров, Мороз, Матвєєв

Кардаш Володимир (УТ) — Ребров, Зубов, Мороз

Карман Юрій («Команда») — Максимов, Калитвинцев, Шевченко

Кононук Ігор («Демократична Україна») — Ребров, Шевченко, Головко

Корзаченко Юрій («Команда») — Шевченко, Калитвинцев, Максимов

Корольов Ігор («Україна молода») — Шевченко, Ребров, Матвєєв

Косий Анатолій («Днепр вечерний», Дніпропетровськ) —Мороз, Шовковський, Нагорняк

Костенко Олег («Робітнича газета») — Шевченко, Калитвинцев, Зубов

Кривенко Ігор («Український футбол») — Ребров, Скрипник, Кривенцов

Кузьмін Георгій («Киевские ведомости») — Максимов, Шовковський, Шевченко

Левицький Марко («Команда», Донецьк) — Матвєєв, Шевченко, Кріпак

Линник Ігор («Команда») — Шевченко, Ребров, Мороз

Липенко Олександр («Всеукраинские ведомости») — Шевченко, Калитвинцев, Ребров.

Лисянюк Олександр («Вечерняя Горловка») — Ребров, Кривенцов, Кріпак

Марусенко Петро («День») — Шевченко, Максимов, Косовський

Маєвський Володимир («Зеркало недели») — Калитвинцев, Ребров, Шевченко

Малишев Юрій («Команда») — Шевченко, Максимов, Мороз

Мірошниченко Дмитро (студія 1+1) — Ребров, Калитвинцев, Шевченко

Моторний Микола («Український футбол») — Шевченко, Ребров, Максимов

Наказенко Олександр («Спортивна газета») — Ребров, Кривенцов, Калитвинцев

Пелін Дмитро («Радіо-прем'єр», Дніпропетровськ) — Шевченко, Суслов, Ребров

Пилькевич Сергій («Український футбол») — Ребров, Шевченко, Калитвинцев

Пильчевський Юрій («Команда») — Шевченко, Калитвинцев, Максимов

Прядко Олександр («Радіо-прем'єр», Дніпропетровськ) — Ребров, Близнюк, Максимов

Рекунов Валерій («Робітнича газета») — Калитвинцев, Максимов, Зубов

Сай Юрій («Команда») — Шевченко, Калитвинцев, Максимов

Семененко Олексій («Спорт-Экспресс», Київ) — Шевченко, Максимов, Калитвинцев

Сердюк Олександр (прес-служба ФК «Динамо», Київ) — Шевченко, Ребров, Калитвинцев

Свірін Руслан (телеканал «Інтер») — Ребров, Головко, Калитвинцев

Суддя Віталій («Голос України») — Шевченко, Калитвинцев, Шовковський

Тріска Василь (УТ, Львів) — Шевченко, Лужний, Беньо

Хацкевич Станіслав (ICTV) — Ребров, Шевченко, Калитвинцев

Чеботарьов Анатолій («Магістраль») — Ребров, Мороз, Матвєєв

Чередов Анатолій («Київська панорама») — Шевченко, Ребров, Кардаш

Чеховський Геннадій («Спортивна газета») — Шевченко, Калитвинцев, Суслов

Щербак Юрій (ДІНАУ-Укрінформ) — Шевченко, Головко, Максимов

Щербачов Валентин («Доброго ранку, Україно!») — Ребров, Шовковський, Шевченко

Яворський Анатолій («Команда») — Калитвинцев, Ребров, Ковтун.

Про людину з «антизірковим імунітетом»

Перш ніж розпочати традиційну розмову з нашим лауреатом, наведу слова, які сказав про нього головний тренер збірної Німеччини Берті Фогтс. Гадаю, що вони дуже справедливі:

— Хлопець цей дуже цікавий. Переконаний, ще не раз почуємо його ім'я. Адже прізвище Шевченко значиться у блокнотах елітних топ-клубів не лише Німеччини, а й по всій Європі...

Такої думки про київського форварда не тільки цей відомий фахівець. Таких багато. Окрім великого футбольного таланту, Андрій ще й дуже симпатичний, вихований, комунікабельний молодий чоловік. І на запитання завжди відповідає щиро.

Отже інтерв'ю з нашим лауреатом.

— Журналісти вдруге поспіль назвали вас першим. А якої думки стосовно цього і взагалі про себе?

— Зізнаюся, дуже зрадів, коли почув про таке рішення шанованих журналістів. Але коментувати все це мені якось ніяково. Якщо авторитетні люди вирішили саме так, то, либонь, їм видніше.

— Що було найприємніше для вас цього року?

—Передовсім те, що колектив очолив Валерій Васильович Лобановський. Непогано зіграла наша команда, вп'яте поспіль ставши чемпіоном країни. Як на мене, цілком пристойно виступила і збірна.

— Які поєдинки запам'яталися найбільше?

— Їх було чимало в чемпіонаті. А виступаючи у збірній, був щасливий від перемог над португальцями і північними ірландцями. Приємно згадати також домашній матч з німцями.

— А про що не хотілося б згадувати?

— Ніби нічого негативного одразу і не пригадаю. Хоча, стривайте, погані були поля на старті другого кола. Хотілося б забути останню зустріч у Дніпропетровську. Як кажуть, спіткнувся на рівному місці і зазнав травми. Без втручання хірургів не обійшлося. Слава Богу, все минулося. А ще в мене гіркі спогади про матч відбіркового турніру чемпіонату профі збірної Вірменії в Києві. Мати таку величезну перевагу — і задовольнитися лише нічиєю. Таке може приснитися у страхітливому сні.

— Чи відчуваєте себе лідером у команді?

— Я прагну цього. Дуже стараюся зробити для колективу якомога більше у кожній зустрічі. Чий внесок у спільну справу вагоміший — той і може себе вважати лідером.

— Як оцінюєте свою гру у збірній?

— У цілому вдалою. Звичайно, можна було забити більше. Скажімо, в київському матчі зі збірною Німеччини. Десь трошки не допрацював, не встиг. Шкода, звичайно. Адже мали чудовий шанс обіграти чемпіонів Європи.

— Можливо, і в особистому житті сталися якісь зміни за цей сезон?

— Ні. Не закохався, не одружився. Київ залишати не збираюся. Граю у футбол, навчаюся в університеті фізвиховання і спорту. І в моїй родині все гаразд.

— Що вам підказує інтуїція стосовно чергового старту київського «Динамо» в турнірі Ліги чемпіонів?

— Гадаю, що він буде успішний. Запорука цього — те, що колектив очолює Валерій Васильович. Команда — на піднесенні. Одне слово, є хороші виконавці, чудовий тренер, відмінна матеріальна база. До цього ще хоча б трішечки щастя. Тоді все було б нормально. Вірю в удачу, живу цим.

— А що «світить» нашій національній збірній? Чи є шанс вирушити наступного року до Франції на фінальну частину чемпіонату світу?

— Якоїсь миті ми мали шанс навіть на перше місце в підгрупі. Але, на жаль, ситуація склалася так, що не все залежатиме тільки від нас. Скажімо, багато що вирішить для нас поєдинок 6 вересня: Німеччина—Португалія. Хоча, либонь, треба не думати, що хтось нам допоможе. А самим, як кажуть, кувати власне щастя: добре грати, перемогти у двох матчах, що залишилися. І, думаю, все буде гаразд. Друге місце, яке дає право продовжити боротьбу за французьку візу, нам цілком до снаги.

— Андрію, доля, здається, прихильна до вас: граєте у чудовому клубі, національній збірній, дуже багато людей прагнуть спілкуватися з вами, пропонують дружбу. Голова від усіх цих успіхів не запаморочилася?..

— Насамперед вважаю себе людиною нормальною. Тому від таких хвороб маю стійкий імунітет...

***

За підсумками сезону 1996-1997 років найкращим футболістом України Андрія Шевченка назвала також ПФЛ.

Засмутили

В Іспанії триває фінальний турнір чоловічого чемпіонату Європи з баскетболу. Мабуть, не варто казати, як на нього чекали прихильники гри в Україні. Адже для нашої національної збірної — це дебют виступів такого рівня.

Пригадуєте, як ми всі щиро раділи перемогам наших баскетболістів у матчах відбіркових змагань. Тоді кожний гравець вкладав душу у справу, виходив на майданчик з палаючими очима. І нагороду за таку самовіддачу дістали високу: перше місце в турнірі і путівка до Барселони.

Однак перші матчі за участю української команди на іспанських майданчиках буквально пригнічують. І річ не в тім, що наші спортсмени поступилися не найсильнішим збірним на цьому чемпіонаті — Іспанії та Німеччині (відповідно — 54:82 та 60:81), а як вони це зробили.

Складається враження, що баскетбол в Україні існує на рівні команд жеків. Де поділася майстерність Мурзіна, Молчанова, Рубченка, Окунського та й інших? Здається, дуже багато авансів їм надавала преса. Дехто може зробити закид, мовляв, у всьому винні тренери. Дозвольте не погодитися. Хіба наставники винні в тому, що здоровенні парубки виходять на майданчик і поводяться, мов хлопчики для биття. Де ж їхня людська і спортивна гідність?

Звичайно, важко дебютантові робити перші кроки на такому високому рівні. І від поразок ніхто не застрахований. Контраргументи досвіду і силі мають стати бійцівські якості, відчуття патріотизму та відповідальності. А їх, як відомо, не купити ні за які гроші.

Сторінку підготував
Віктор БРАНИЦЬКИЙ.
Фото Сергія **КОВАЛЬЧУКА.**

Жарт номера

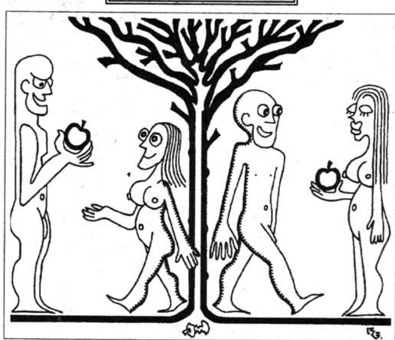

● Хто ж кого спокусив?

Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

Про партії

—Ну, що там? — похмуро запитав шеф свого заступника, коли той зазирнув до кабінету.

—Ще одна партія!

—Яка?! — шеф підвівся, зблідлувши.

—Тухла! — ледь видихнув заступник.

—Гнилу ліквідували... Заплісняvілу знищили... Тепер ось ця з'явилась на мою голову! — Шеф, не добираючи висловів, від душі вилаявся. — Одна гидота пре! Ну не щастить мені з тими партіями! Щоразу доводиться їх позбавлятися... А це ж які збитки!

І шеф, зачекавши хвилину-другу, поставив свій підпис під актом про списання партії тухлої кільки, яка вранці надійшла на базу.

Леонід МАРЧЕНКО.

Херсон.

До книги рекордів

● 72-сантиметрову бороду відпустив десятикласник Михайло Гулько. Для встановлення рекорду Мишкові довелося вісім разів залишатися на другий рік.

● Туфлі 56 розміру носить тракторист О. Свічка. Взагалі-то Свічка з радістю носив би туфлі свого, 46 розміру, але їх у сільмазі ще ніколи не було.

● Рівно п'ятнадцять років годували обіцянками сім'ю Мошкіних працівники РБУ-2. І ось, нарешті, цьому покладено край: начальник РБУ вчора заявив, що відремонтувати дах у будинку Мошкіних його управління не може.

● Найтриваліший сніданок продовжувався 5 годин 45 хвилин. Саме стільки часу потрібно було якомусь Степанчику, щоб прожувати котлету, котру йому дали в дієтичній їдальні № 45679.

● Сімнадцять з половиною годин палили цигарки без перерви Фесько, Петров і Василенко. Без сумніву, і цей рекорд був би перекритий, якби не дружина Василенка. О третій ночі їй все-таки вдалося знайти свого чоловіка, а разом з ним й інших рекордсменів у «курилці» інституту. Вони за розмовами не помітили, що робочий день давно закінчився.

Повідомив Олександр ПЕРЛЮК.

Кіровоград.

Інопланетянин

Молода прищава особа лежала в садку на картатій вереті й міркувала: «Сили небесні! До чого ж убоге це сільське життя! Світло відключають, коли заманеться районним енергетикам, газ не привозять роками, автобуси сюди зовсім не ходять... А дороги, дороги які!..».

Цією молодою особою був Арнольд Поперечко —абітурієнт-невдаха. В селі у бабусі Тетяни він очухувався після провалу під час вступу до інституту. Змирившись із долею, споживав вареники й перечитував силу-силенну фантастичної літератури. Арнольдові щоночі снилися всілякі НЛО, нафаршировані пришельцями з космосу. Він так прагнув зустрічі з ними! Але ж хіба в це занедбане глухе село завітає якась істота зі всесвіту?!

— Арнольдику! Ходи їсти варенички! Свіженькі! —гукнула з веранди бабуся Тетяна.

Внук зі хрустом потягся, піднявся з верети й мав уже йти до хати. Раптом щось зашипіло, у повітрі запахло димом. І під кущем смородини, добре таки гупнувши, жорстко приземлився... літальний апарат з іншої планети! Арнольд упав на коліна й розглядав порівняно невеликого, з макітру завбільшки, космічного гостя. А той шипів і пускав їдкий дим.

Сумнівів не було! Саме провидіння звело Поперечка із представниками іншої цивілізації. Ось ці три характерно вигнуті антени, ось ще гаряче сопло! А чорний нагар?

Ухопивши верету, Арнольд загорнув у неї знахідку. Через якихось двадцять хвилин, нічого не пояснюючи бабусі, внук із сумкою майже побіг до райцентру. Щоб звідти добратися додому, до столиці, й показати космічного прибульця вченим з Академії наук.

Бабуся вибігла на вулицю слідом за Арнольдом, постать якого швидко віддалялася.

Покашлюючи, підійшов сусід — старий Кирило.

— Що, поїхав онучок? Не стерпів сільського життя? Та й хіба це життя? Ось хоча б у мене. Газ у балоні закінчився — нема на чому бараболі зварити. Дров —також ні ломачки. То я знайшов на горищі старого примуса. Ще довоєнного. Гасу нема, то я залив солярки, трохи одеколону. Ще й першу склянку. Підпалив. Почав нагнітати. А той аспид мідний як зашипить! Як свисне! Як бабахне! Тільки й бачив, що полетів десь убік твого садка. Ти випадково не знаходила? Га, Тетяно? Піду пошукаю. Бо ж нема на чому й бараболі зварити!..

Петро ГРАБОВИЙ.

Хмельницька область.

Аномалії

1. Цікавий час настав: хочеш працювати, але нема де.
2. Справ у хабарника багато, їх треба розглядати в суді.
3. Вирішив жити по совісті, так зарплата не дозволяє.
4. Пригода: начальник утопився у м'якому кріслі.
5. Цінуймо любителів пива за їхній внесок у розбудову економіки.
6. Наважився висловити перед начальником свою думку, та день виявився не приймальний.
7. Прийшли до ринку, а не подумали, хто ж буде годувати.
8. Хабарник сушив голову над тим, як вибратися з води сухим.

Аркадій ВЛАСЮК.

Рівненська область.

Диверсант

Він уважно перелічив гроші, а тоді звернувся до продавщиці:

—Ви неправильно дали здачу.

—Що-о?! — спалахнула та, мов смолоскип. — Ви тільки й надієтесь, аби я обрахувала, щоб потім зчинити гармидер і скаржитись в усі інстанції!

—Не кричіть. Якщо не вірите, то, будь ласка, ось уся здача, — простягнув затиснуті у жмені гривні.

—І знати нічого не хочу! Може, ви вже в кишеню сховали.

—Та не встиг я.

—Знаємо вас, спритників. І оком не моргнеш, як облапошите.

—Я ж хотів по-чесному...

—Ой-ой!.. Знайшовся порядний. Шахрай нещасний! Відійдіть від прилавка і не заважайте працювати! А ні —- міліцію викличу!

—Дарма не бажаєте вислухати. Я ж хотів сказати, що ви мені десятку передали.

—Що-о?!

—Помилились на десятку — собі на шкоду. Ось, будь ласка... Я вам давав двадцять, продуктів тут — на тринадцять гривень, а здачі — сімнадцять.

—А-а... Так би й одразу...

Продавщиця спритно підхопила повернуті купюри і кинула до шухляди. Чоловік з почуттям виконаного обов'язку попрямував до виходу.

—І все одно, — ненормальний, — зробила висновок продавщиця і звернулася до подруги за прилавком,— Люсю, бачила такого? Від дармової десятки відмовився. Ні, тут щось не те. Зателефонуй-но швидше в міліцію! Та що в міліцію — в СБУ! Нехай затримають! То, мабуть, якийсь шпигун. Диверсант. Із західних спецслужб. У нас таких дурнів немає...

Іван ТОКАРЧУК.

Волинська область.

А він сміється!

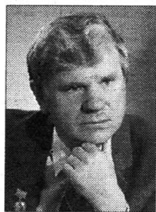

П'ЯТУ КНИЖКУ «Козацьких жартів» примудрився видати відомий поет-гуморист Петро Ребро. І це в таку скруту! Заковика не тільки в тому, що задля видання треба добряче попоходити з простягнутою рукою в пошуках так званих спонсорів, а й у тому, що Петро Ребро з ніг до голови обвішаний невідкладними й гарячими справами — на ньому — обласна організація Спілки українських письменників, видавництво на громадських засадах «Хортиця», три альманахи. Додайте до всього онучку Марічку — і картина повна. А він сміється!

— То від козацтва все! — каже Петро Павлович. —Криниця козацького гумору невичерпна. Якби можна було, я б оце ще років сто чи й двісті черпав би з неї та передавав людям. Цілюща криниця!

ХТО РОЗУМНІШИЙ

Спитали якось козаки у Богдана,
Що був їм за батькаріднвший:
— Ти знав і царя, й короля, і султана.
А хто серед них розумніший?
Всміхається гетьман: — Не бачу такого
Ні в першім, ні в другім коліні,
Бо розум боги відбирають у того,
Хто лиха бажа Україні!

ЧИ ПРАВДА?

Питає сотник у Степана:
— Доповіли оце мені,
Що йолопом назвав ти пана.
Скажи-но, правда це чи ні?
А той регоче: — Пане сотник,
Так, правда це, щоб я пропав,
Наш пан і йолоп, і мерзотник.
Але про це я не казав.

НЕ МОЯ ГРЕЧКА

Клим сидить на поперечці,
А йому кричить Хома:
— Ти сліпий? Он хтось у гречці
Твою жінку обніма!
Той спокійно люльку смокче:
— Не сліпий! Все бачу я.
Та дарма гвалтуєш, хлопче,
Бо то гречка не моя!

НАЙВАЖЧЕ

Козацтву курінний велить
За справи братись рано-вранці:
— Кувати коней, ядра лить,
Рушниці чистить, рити шанці.
Отож, за діло, молодці!
—І додає іще для жарту:
— Та не забудьте у кінці
Дружненько розпечатать кварту!
Ті кажуть: — Діла до греця!
А все ж панікувать не треба.
Почнем з найважчого — з кінця! —
І корок полетів до неба.

СПРАВЖНІЙ ПІВЕНЬ

Раз прибився парубок на Січ
—Жилавий і злющий.
Кошовий питає:
— В чому річ?
Чом такий худющий?
Чи ти сала доброго не їв?
Чи якась хвороба?
— Все гаразд, — хлопчина відповів,
Похрестивши лоба.
І додав вояка січовий
Голоском сумирним:
— Справжній півень, батьку кошовий,
Не буває жирним!

ЧОГО ТІЛЬКИ НЕМАЄ!

В шинку — запорожець. Не кожен отак
Зблизька його бачив, у вічі.
Всяк дивиться гостеві в рот, а козак:
— Чого там немає на Січі!
Немає там турка, немає панів,
Відсутнє там бабське плем'я.
О Січ! Я клянуся матнею штанів
—Пливе непомітно там врем'я!
Там теща у тім'я тебе не клює,
Воли не ревуть серед поля...
— Стривай, — хтось пита.
— Що ж на Січі тій є?
— Є найголовніше там — воля!

Петро РЕБРО.

Запоріжжя.

Співбесіда

Фірма «Свіже м'ясо» дала об'яву: «Якщо вам 25—30 років, у вас вища освіта, ви володієте англійською мовою — приходьте. Будете експедитором».

Бажаючих було багато. На конкурсній співбесіді вишукували найкращого.

—Наступний! — кволо мовив головний співбесідник. Підняв голову. Подивився на чергового конкурсанта, як на орла, який прилетів клювати його печінку. — Ваш вік?

—40.

—Вибачте, нам потрібен експедитор віком від 25 до 30... Ви про це знали?

—Знав.

—Чого ж прийшли?

—Бо я — не їм м'яса.

—Ваша освіта?

—7 класів. Але довідки нема.

—Потрібна вища... Вам це відомо?

—Відомо. Але ж я не їм м'яса!

—Володієте англійською?..

—Не володію. Але я не їм м'яса.

—До чого тут ваше «Я не їм м'яса»?

—А ви не розумієте?

—Не розумію.

—Тю! Та вам же більше дістанеться...

Микола ВОЗІЯНОВ.

Харків.

ЗООМОНОЛОГИ

Муха: — Завдяки нам вимирання слонам не загрожує.
Їжак: — Мій одяг завжди з голочки.
Папуга: — Повторення — мати навчання.

Інформація про восьмий випуск акцій відкритого акціонерного товариства «Інвестиційна компанія «Київське інвестиційне товариство» (АТ «КІНТО»)

(зі змінами, затвердженими загальними зборами акціонерів 14.04.97 р. (протокол № 2)

А. Характеристика емітента.

Фірмове найменування: українською мовою —Інвестиційна компанія «Київське інвестиційне акціонерне товариство» (скорочено — АТ «КІНТО»);

англійською мовою — Kiev Investment Joint—Stock Company (скорочено — KINTO, Inc.);

російською мовою — Инвестиционная компания «Киевское инвестиционное акционерное общество» (скорочено — АО «КИНТО»).

Юридична адреса АТ «КІНТО»: Україна, Київ, бул. Лесі Українки, 26.

Інвестиційну компанію «КІНТО» засновано 12 березня 1992 року як товариство з обмеженою відповідальністю зі статутним фондом 5 000 000 (п'ять мільйонів) карбованців і зареєстровано 23 березня 1992 року рішенням виконавчого комітету Печерської районної ради народних депутатів м. Києва. Реєстраційний № 0881454 ЛТД.

На загальних зборах засновників ТОВ «КІНТО, ЛТД» 22 червня 1992 року прийнято рішення про реорганізацію і перетворення товариства в акціонерне товариство відкритого типу із назвою: «Інвестиційна компанія «Київське інвестиційне акціонерне товариство» (надалі — Товариство). Товариство зареєстровано Печерською районною державною адміністрацією м. Києва 03.11.92 р., реєстраційний № 0882696 АТ. Дата останньої перереєстрації Товариства 08.06.95 р.

Засновниками Товариства є: АТ «Градобанк»; АТ «Укрінбанк»»; ZLUKE INTERNATIONAL LTD.

Предметом діяльності Товариства є мобілізація вільних коштів юридичних осіб і громадян та вкладення їх у цінні папери; діяльність з випуску й обігу цінних паперів, що є виключним видом діяльності.

Баланс АТ «КІНТО» за 1996 рік (тис. грн.)

АКТИВ	**на 1.01.96 р.**	**на 1.01.97 р.**
Основні засоби та інші позаоборотні активи	356,4	966,0
Запаси і затрати	38,1	62,3
Грошові кошти, розрахунки та інші активи	4826,1	5532,2
Фінансові вкладення в цінні папери	606,3	3671,9
Збитки	—	—
Баланс	***5826,9***	***10232,4***
ПАСИВ	**на 1.01.96 р.**	**на 1.01.97 р.**
Статутний фонд (капітал)	60,0	920,0
Додатковий капітал	—	423,1
Резервний фонд	15,0	15,0
Спеціальні фонди і цільове фінансування	452,2	440,1
Прибуток	191,0	5284,2
Довгострокові позикові кошти	42,2	12,0
Розрахунки та інші пасиви	5066,5	3138,0
Баланс	***5826,9***	***10232,4***

Звіт про фінансові результати та їх використання за 1996 рік (тис. грн.)

Фінансові результати

Найменування показника	**Прибутки**	**Збитки**
Валовий дохід	637,9	*
Податок на добавлену вартість	*	3,3
Затрати на виробництво реалізованої продукції	*	1970,9
Результат від реалізації	10,5	1346,8
Доходи і витрати від позареалізаційних операцій	298,5	8,4
Всього прибутків і збитків	10260,5	2342,4
Балансовий прибуток	***7918,1***	—

Використання прибутку

Найменування напрямів	**На кінець 1996 року**
Використано на:	
збільшення статутного фонду	750,7
виробничий розвиток	25,0
соціальний розвиток	26,5
заохочування	19,9
інші цілі	1811,8

Платежі до бюджету

Найменування показника	**Належить по розрахунку**	**Фактично внесено**
Фонд ліквідації наслідків		
Чорнобильської катастрофи	45,7	47,6
Прибутковий податок з громадян	55,4	58,3
Податок з власників транспортних засобів	0,2	0,2
Інші податки і платежі	17,7	17,7
Економічні санкції	2,7	2,7

Протягом останніх трьох завершених фінансових років Товариство беззбиткове.

Статутний фонд Товариства відповідно до установчих документів становить 920 000 грн. (дев'ятсот двадцять тисяч гривень). Статутний фонд поділяється на 400 000 (чотириста тисяч) простих іменних акцій намінальною вартістю 2 (дві) гривні 30 копійок кожна.

Загальний обсяг сплаченої частини статутного фонду Товариства становить 920 000 (дев'ятсот двадцять тисяч) гривень, що складає 100 % загального обсягу.

Показники балансу, звіту про фінансові результати та їх використання, а також відомості про сплату статутного фонду Товариства підтверджені незалежною аудиторською фірмою «Украудит XXI».

Органами управління Товариства є загальні збори акціонерів, спостережна рада товариства, правління товариства. Виконавчим органом є правління товариства.

Склад членів правління Товариства та інформація про них:

1. Оксанич С. М. — президент. Освіта вища, кандидат економічних наук. Стаж роботи 24 роки.
2. Федоренко А. В. — віце-президент. Освіта вища, кандидат економічних наук. Стаж роботи 26 років.
3. Дубовик Ю. О. — віце-президент. Освіта вища. Стаж роботи 20 років.
4. Капцов О. І. — віце-президент. Освіта вища. Стаж роботи 29 років.
5. Канєвська Н. Ю. — член правління. Освіта вища. Стаж роботи 20 років.
6. Радзієвська Н. В. — фінансовий директор. Освіта вища. Стаж роботи 22 роки.
7. Шуран О. Н. — виконавчий директор. Освіта вища. Стаж роботи 11 років.

Чисельність службовців Товариства без урахування працівників філій — 92 особи.

Б. Опис ділової діяльності емітента.

Товариство здійснює свою діяльність за наступними напрямами: діяльність з випуску цінних паперів; комісійна діяльність з цінними паперами; комерційна діяльність з цінними паперами; посередницька діяльність з приватизаційними паперами; діяльність із спільного інвестування; управління активами інвестиційних фондів; виконання повноважень номінального утримувача цінних паперів; надання консультаційних та методичних послуг власникам цінних паперів, інвесторам та емітентам з питань випуску, обігу цінних паперів; рекламно-видавнича та інформаційна діяльність, пов'язана з випуском та обігом цінних паперів; зовнішньоекономічна діяльність, що підпорядкована забезпеченню статутних цілей і завдань.

Зазначені напрями по операціях з цінними паперами є винятковим видом діяльності Товариства.

Товариство має ліцензію Міністерства фінансів України № 26 на здійснення діяльності з випуску та обігу цінних паперів.

Товариством укладено угоди на управління активами інвестиційних фондів: «Агропромінвест», «Полінвест», «Достаток», «Народний інвестиційний фонд «КІНТО», «КІНТО—Бюджет».

Товариство активно працює в напрямі розвитку інфраструктури та інститутів ринку цінних паперів України:

Товариство є одним з ініціаторів створення та співзасновників Української асоціації інвестиційного бізнесу — самоврядного органу учасників фондового ринку.

Товариство є одним із фундаторів АТ «Центральний депозитарій», на основі якого створено механізм позабіржевої торгівлі цінними паперами із застосуванням електронних засобів зв'язку.

Товариство володіє технологією запуску вторинного ринку цінних паперів.

Товариство має власний локальний депозитарій, який забезпечує інформаційну єдність електронної бази даних центрального офісу з філіями.

В. Дані про емісію цінних паперів.

Загальними зборами акціонерів 14 лютого 1997 року (протокол № 1) прийнято рішення про збільшення статутного фонду за рахунок реінвестування прибутку 1996 року в розмірі 5 080 000 (п'ять мільйонів вісімдесят тисяч) гривень шляхом зміни номінальної вартості акцій.

Метою випуску акцій є збільшення розміру статутного фонду, розширення діяльності Товариства на ринку цінних паперів України.

Восьмий випуск акцій складається з 400 000 (чотирьохсот тисяч) простих іменних акцій номінальною вартістю 15 (п'ятнадцять) гривень кожна на загальну суму 6 000 000 (шість мільйонів) гривень.

Розміщення акцій восьмого випуску здійснюється шляхом обміну акцій попереднього випуску на акції нового випуску у співвідношенні: одна акція попереднього випуску — одна акція восьмого випуску.

Форма випуску акцій — паперова з сумарним сертифікатом. Право власності акціонера на набуті ним акції посвідчується записом у системі реєстру власників акцій Товариства та сертифікатом (сертифікатами) акцій Товариства.

Обмін акцій здійснюється з 5 по 7 травня 1997 року за адресою: 252023, Київ, Спортивна пл., 1. тел. 221-56-29.

Сертифікати акцій восьмого випуску мають номери від № 000001 до № 400000, випускаються з серією KBD08.

Акціонерів повідомляють про випуск та обмін акцій письмово і через органи преси Верховної Ради України та Кабінету міністрів України.

Акціонери Товариства мають право:

— брати участь в управлінні справами Товариства в порядку, передбаченому статутом;

— одержувати частину прибутку (дивіденди) від діяльності Товариства;

— одержувати інформацію про діяльність Товариства. На вимогу акціонера Товариство зобов'язане надавати йому для ознайомлення річні баланси, звіти Товариства про його діяльність, протоколи зборів.

— вийти в установленому порядку із Товариства;

— переважного забезпечення послугами Товариства;

— переважного придбання акцій додаткового випуску на пропорційній основі. В будь-якому випадку жоден з акціонерів разом зі своїми дочірніми підприємствами (представництвом, відділеннями, юридичними особами, в яких акціонер прямо або опосередковано має акції або частки участі, або які контролюються акціонером), посадовими особами, службовцями або членами їх сімей не має права володіти більш як 40 % акцій.

Акціонер має кількість голосів на загальних зборах, що відповідає кількості належних йому акцій.

Акціонер має право розпоряджатися належними йому акціями за своїм розсудом (продавати, обмінювати, дарувати, передавати у спадщину тощо).

При реорганізації юридичної особи — акціонера Товариства, або смерті громадянина — акціонера, їх права і обов'язки переходять до правонаступників (або спадкоємців).

Власники акцій, які володіють більше ніж 20 % сукупної кількості акцій, мають невід'ємне право бути представленими у спостережній раді однією особою, визначеною на їх власний розсуд з числа акціонерів. На кожні інші додаткові 20 % для таких акціонерів надається право мати ще одного представника.

Розмір, терміни та порядок виплати дивідендів по акціях визначаються загальними зборами акціонерів. Виплата дивідендів проводиться один раз на рік не пізніше одного місяця після річних зборів акціонерів, виходячи з результатів діяльності Товариства за минулий рік. Власники акцій сповіщаються про виплату дивідендів у письмовій формі та через засоби масової інформації, що розповсюджуються на всій території України. Дивіденди можуть бути перераховані на вказаний власником акцій рахунок із покриттям витрат на перерахування власником акцій.

Г. Перелік і результати попередніх емісій цінних паперів.

Товариство здійснило сім випусків простих іменних акцій.

Перший випуск складався із 10 180 (десяти тисяч ста вісімдесяти) простих іменних акцій номінальною вартістю 5 000 (п'ять тисяч) карбованців кожна на загальну суму 50 900 000 (п'ятдесят мільйонів дев'ятсот тисяч) карбованців.

Загальними зборами акціонерів 14 січня 1993 року прийнято рішення про збільшення номінальної вартості акцій першого випуску з 5 000 (п'яти тисяч) крб. до 10 000 (десяти тисяч) крб. та додатковий випуск акцій. Другий випуск складався із 29 820 (двадцяти дев'яти тисяч восьмисот двадцяти) простих іменних акцій номінальною вартістю 10 000 (десять тисяч) крб. кожна. З урахуванням збільшення номінальної вартості акцій першого випуску сума випуску становила 400 000 000 (чотириста мільйонів) крб.

Третій випуск акцій складався із 160 000 (ста шістдесяти тисяч) простих іменних акцій номінальною вартістю 10 000 (десять тисяч) крб. кожна на загальну суму 1 600 000 000 (один мільярд шістсот мільйонів) крб.

Загальними зборами акціонерів 10 червня 1994 року прийнято рішення про збільшення номінальної вартості акцій попередніх випусків з 10 000 (десяти тисяч) крб. до 15 000 (п'ятнадцяти тисяч) крб. Випуск складався із 200 000 (двохсот тисяч) простих іменних акцій номінальною вартістю 15 000 (п'ятнадцять тисяч) крб. на загальну суму 3 000 000 000 (три мільярди) крб. Випуск зареєстровано Міністерством фінансів 16.08.94 р., свідоцтво № 327/1/94 (попередні свідоцтва втратили чинність).

П'ятий випуск складався із 200 000 (двохсот тисяч) простих іменних акцій номінальною вартістю 15 000 (п'ятнадцять тисяч) крб. на загальну суму 3 000 000 000 (три мільярди) крб. Випуск зареєстровано Міністерством фінансів України 17.01.95 р. свідоцтво № 14/1/95.

Рішенням загальних зборів акціонерів від 13 березня 1996 року збільшено статутний фонд за рахунок реінвестування прибутку. Номінальну вартість акцій попередніх випусків збільшено до 225 000 (двохсот двадцяти п'яти тисяч) крб. Випуск складався із 400 000 (чотирьохсот тисяч) простих іменних акцій номінальною вартістю 225 000 (двісті двадцять п'ять тисяч) крб. на загальну суму 90 000 000 000 (дев'яносто мільярдів) крб. Випуск зареєстровано Міністерством фінансів України 29.08.96 р., свідоцтво № 412/1/96 (попередні свідоцтва втратили чинність).

Загальними зборами акціонерів 16 серпня 1996 року прийнято рішення про збільшення статутного фонду шляхом зміни номінальної вартості акцій за рахунок прибутку Товариства. Сьомий випуск акцій складався із 400 000 (чотирьохсот тисяч) простих іменних акцій номінальною вартістю 2 (дві) гривні 30 копійок кожна на загальну суму 920000 (дув'ятсот двадцять тисяч) гривень. Випуск зареєстровано Міністерством фінансів України 30.09.96 р., свідоцтво № 441/1/96 (попереднє свідоцтво втратило чинність).

Акції всіх випусків розміщено в повному обсязі.

Товариство здійснило випуск іменних безпроцентних облігацій на загальну суму 750 000 000 (сімсот п'ятдесят мільйонів) крб., у тому числі 1 200 000 (один мільйон двісті тисяч) облігацій номінальною вартістю 250 (двісті п'ятдесят) крб. на суму 300 000 000 (триста мільйонів) крб., 6 000 (шість тисяч) облігацій номінальною вартістю 75 000 (сімдесят п'ять тисяч) крб. на суму 450 000 000 (чотириста п'ятдесят мільйонів) крб. Випуск зареєстровано Міністерством фінансів України 31.08.94 р., свідоцтво № 7/2/94.

Д. Відомості про іменні акції.

Товариством випущено 400 000 (чотириста тисяч) простих іменних акцій, у тому числі у власності керівних працівників перебуває 10 758 (десять тисяч сімсот п'ятдесят вісім) акцій.

Е. Можливі фактори ризику в діловій діяльності емітента:

— несприятливі зміни податкової політики щодо фінансових інституцій;

— гіперінфляція;

— неефективність і непослідовність державних заходів у формуванні ринку цінних паперів, приватизації і корпоратизації;

— зниження інвестиційної активності;

— погіршення економічного стану підприємств, що ускладнює залучення їх вільних коштів.

Рішенням правління товариства від 5 червня 1997 року скликаються перші збори акціонерів ВАТ «Фірма «Хмельницькбуд» 7 серпня 1997 року.

Початок зборів об 11-й годині. Реєстрація учасників зборів з 9-00 до 10-30 години в день і за місцем проведення зборів. Місце проведення зборів — актовий зал федерації профспілок за адресою: м. Хмельницький, вул. Соборная, 57.

Запропоновано наступний порядок денний загальних зборів:

1. Звіт правління товариства про результати фінансово-господарської діяльності в 1996 році та основні напрями розвитку в 1997 році.
2. Звіт спостережної ради товариства.
3. Звіт ревізійної комісії за підсумками роботи товариства за 1996 рік.
4. Внесення змін та доповнень до Статуту товариства.
5. Затвердження внутрішніх нормативних актів товариства.
6. Вибори в органи управління товариства.

Пропозиції до порядку денного приймаються правлінням до 29 червня 1997 року.

До уваги акціонерів відкритого акціонерного товариства «Фірма панельного домобудування № 4»

Правління ВАТ «ФПД-4» повідомляє акціонерів про скликання позачергових зборів, які відбудуться 16 липня 1997 року о 14 годині в клубі ВАТ «ФПД-4» за адресою: 254074, Київ-74, вул. Лугова, 13.

Реєстрація акціонерів провадиться з 10 до 14 години.

Порядок денний:

1. Вибори голови правління та членів правління.
2. Вибори голови та членів ревізійної комісії.
3. Про акції товариства.

Акціонерам потрібно прибути на збори або направити представників, делегуючи їм свої права. При собі мати документ, який засвідчує особу.

Їхати авт. № 102 від ст. метро «Оболонь» та тролейбусом № 24 від ст. метро «Мінська» до зупинки вул. Ново-Коноплянська (Петра Дехтяренка).

Довідки за телефоном 430-97-60.

Арбитражный суд Одесской области 3.04.97 г. возбудил дело № 6/122 о признании банкротом акционерного общества «Строительно-монтажное управление № 3», расположенного по адресу: Одесса, ул. Гаванная, 11; р/с 1609633 в АКБ «Порто-Франко», МФО 328180, код 01271853.

Кредиторам и возможным санаторам направлять заявления с имущественными требованиями к должнику в месячный срок с момента публикации по адресу: 270032, Одесса, пр. Шевченко, 4, Арбитражный суд Одесской области.

Відкрите акціонерне товариство «АРКСІ»

Повідомляє

про перші загальні збори акціонерів та уповноважених представників акціонерів, які відбудуться 15 серпня 1997 року о 16 годині за адресою: 255510, Київська обл., м. Боярка, їдальня ВАТ «АРКСІ». Реєстрація з 15 години.

Порядок денний:

1. Підсумки аукціонного продажу акцій.
2. Результати діяльності ВАТ у 1996 р. і першому півріччі 1997 року та основні напрями розвитку на 1997 рік.
3. Затвердження статуту ВАТ.
4. Вибори органів управління ВАТ.
5. Різне.

Акціонерам мати з собою паспорт, а уповноваженим представникам юридичних осіб — оформлені належним чином доручення.

Довідки за тел.: 04498-40-432, 40-651, 40-383

Правління ВАТ.

Інформація про другий випуск акцій Відкритого акціонерного товариства «Трест «Київміськбуд-1»

1. Характеристика емітента.

1.1. Повне фірмове найменування товариства: «Відкрите акціонерне товариство «Трест «Київміськбуд-1», скорочена назва ВАТ «КМБ—1».

1.2. Місцезнаходження товариства: Україна, 252112, м. Київ, вул. Гонти, 7.

1.3. Господарське товариство «Трест «Київміськбуд-1» створено на необмежений термін як відкрите акціонерне товариство на підставі Закону України «Про господарські товариства» та декретом КМ України «Про приватизацію цілісних майнових комплексів державних підприємств та їх структурних підрозділів, зданих в оренду» від 20 травня 1993 р. та рішенням загальних зборів акціонерів (протокол № 1 від 26.08.1994 р.) шляхом перетворення КБМП «Київміськбуд-1» у відкрите акціонерне товариство «Трест «Київміськбуд-1» і зареєстровано рішенням Шевченківської держадміністрації м. Києва № 04012655 від 23.09.1994 р.

1.4. Предметом діяльності підприємства є: виконання будівельно-монтажних робіт по спорудженню житлово-цивільних, культурно-побутових та інших об'єктів; виконання робіт з оздоблення та інженерного обладнання споруджуваних будинків (санітарно-технічних, електротехнічних та інших робіт); виготовлення промислової продукції — будівельних матеріалів, конструкцій, деталей та іншого; виконання функцій замовника будівництва об'єктів та проведення експертизи проектно-конструкторської документації; надання платних послуг іншим організаціям і населенню (ремонт будинків, помешкань, ремонт побутової техніки, автомобілів та ін.); лекційна пропаганда і популяризація досягнень науки і техніки в галузі будівництва; здійснення зовнішньоекономічної діяльності; інші види (напрями) підприємницької діяльності, що відповідають меті підприємства і не суперечать чинному законодавству України.

1.5. Загальна чисельність службовців по тресту — 39 осіб, у т. ч. керівників — 3 чол.

1.6. Голова правління — Загородній Михайло Петрович, стаж роботи 27 років, освіта вища, закінчив Київський інженерно-будівельний інститут, інженер-будівельник.

Заст. голови правління — Зільберман Валерій Львович, стаж роботи 43 роки, освіта вища, закінчив Київський інженерно-будівельний інститут, інженер-будівельник.

Гол. бухгалтер — Сердечна Валентина Вікторівна, стаж роботи 19 років, освіта середня спеціальна, закінчила Ірпінський індустріальний технікум, бухгалтер.

2. Дані про випуск акцій

2.1. Рішення про додатковий випуск акцій прийнято правлінням — протокол № 1 від 09.04.97 р.

2.2. Фінансові ресурси, одержані від розміщення акцій товариства, спрямовуються на поповнення власних оборотних коштів.

2.3. Статутний фонд до другої емісії становить 429575 грн. 75 коп. (чотириста двадцять дев'ять тисяч п'ятсот сімдесят п'ять грн.75 коп.) Після емісії статутний фонд планово збільшити до 454500 грн. 00 коп. (чотирьохсот п'ятдесяти чотирьох тисяч п'ятсот грн.).

2.4. Випуск акцій здійснюється на розмір збільшення статутного фонду 24924 грн.25 коп. (двадцять чотири тисячі дев'ятсот двадцять чотири грн. 25 коп.).

2.5. Акції товариства другого випуску налічують 99697 (дев'яносто дев'ять тисяч шістсот дев'яносто сім) простих іменних акцій, однієї серії А з номерами від 1718304 до 1818000 номінальною вартістю 0,25 гривень кожна. Акції товариства випускаються і зберігаються в паперовій формі. Товариство взамін акцій видає акціонерам сертифікати, які підтверджують право володіння відповідною кількістю акцій, і містять дані про: найменування («сертифікат»), повне найменування товариства, його юридичну адресу, номер, дату і орган видачі свідоцтва про реєстрацію випуску акцій, розмір статутного фонду товариства, номінальну вартість акцій, номер і серію акцій, на які видано цей сертифікат, ім'я власника, підписи голови правління товариства і головного бухгалтера.

2.6. Засновниками товариства є: організація орендарів «Київміськбуд-1» та фонд комунального майна м. Києва.

3. Передплата акцій

3.1. Передплата акцій відкривається 10 липня 1997 р., через 10 календарних днів після публікації в газеті «Голос України» оголошення про відкриття передплати і закінчується 20 липня 1997 року.

Передплата акцій здійснюється Відкритим акціонерним товариством «Київміськбуд-1» за адресою: Україна, 252112, м. Київ, вул. Гонти, 7.

3.2. Оплата акцій здійснюється на розрахунковий рахунок ВАТ «Трест «Київміськбуд-1» в 5-й КФ АППБ, «АВАЛЬ» МФО 322614 р/р 509101 або в касу бухгалтерії за місцезнаходженням емітента. Акції товариства викуповуються акціонерами на підставі договору з правлінням, у якому передбачено термін оплати, умови придбання акцій і повернення коштів.

3.3. У випуску немає акцій, які дають перевагу в правах окремим акціонерам. Права та пільги акціонерам передбачаються установчими документами товариства. Акціонери мають право вільно розпоряджатися акціями, що їм належать у порядку, визначеному чинним законодавством та статутом товариства, а саме: продавати, дарувати, спадкувати, передавати в оренду та ін.

3.4. Акції плановано продавати за курсовою вартістю. Курсова вартість акцій визначається сторонами при підписанні угоди на придбання акцій. Кількість акцій, що продається одному акціонеру, не обмежується.

3.5. Всі акції другого випуску пропоновано для відкритого продажу.

3.6. При проведенні передплати емітент не використовує послуг торговця цінними паперами.

3.7. У випадку нездійснення передплати на суму 60 % від загальної вартості акцій другого випуску товариства, правління в 30-денний термін повертає кошти особам, що передплатили акції, в формі і на джерело надходження.

3.8. Проценти по акціях не заплановані. Дивіденди нараховуються і сплачуються щорічно. Розмір відрахувань від річного чистого прибутку до фонду дивідендів і термін виплати встановлює, за статутом, правління.

3.9. Першу емісію на суму 429575,75 грн. розпочато 10.01.95 р., закінчено 13.01.97 р. Реалізовано 100 % оголошеного випуску акцій. У випуску зареєстровано цінні папери одного типу — 1718303 шт. простих іменних акцій номінальною вартістю 25 копійок. Інших випусків не здійснено.

3.10. Загальна частка акцій першого випуску, що перебувають у володінні керівників товариства, станом на 01.05.1997 р. складає 5 % від статутного фонду і налічує 85933 шт.

3.11. Проведення всіх операцій з акціями, виплата дивідендів та депонування нарахованих сум, обіг акцій товариства на біржовому та позабіржовому ринках здійснюється без перешкоджень і реєструється у системі реєстру акціонерів товариства, який веде ТзОВ «Компанія «Реєстратор». Дозвіл на здійснення реєстраційної діяльності № 46-Р виданий ДКЦПФР України 09 серпня 1996 року.

4. Баланс підприємства на 1 січня 1997 року

АКТИВ	тис. грн.
Розділ I. Основні засоби та інші позаоборотні активи	12789,4
Розділ II. Запаси і витрати	1996,7
Розділ III. Кошти, розрахунки та інші активи	4985,5
Баланс	*19771,6*
ПАСИВ	**тис. грн.**
Розділ I. Джерела власних і прирівняних до них коштів	15292,7
Розділ II. Довгострокові пасиви	—
Розділ III. Розрахунки та інші пасиви	4478,9
Баланс	*19771,6*

5. Звіт про фінансові результати та їх використання за I квартал 1997 р., тис. грн.

5.1. Виручка (валовий дохід) від реалізації продукції за I квартал 1997 р. 5467,9

5.2. Чистий прибуток за I квартал 1997 р. 310,7

5.3. Прибуток, використаний на:

— соціальний розвиток 79,0

— заохочування 32,4

— інші цілі 199,3

6. Дані про фінансовий стан емітента

6.1. На момент прийняття рішення про другий випуск акцій на товариство фінансових і адміністративних санкцій не накладалося.

Кредиторська заборгованість становить 4551166 грн.

Дебіторська заборгованість становить 4626526 грн.

На момент прийняття рішення про випуск акцій товариства загальна сума коштів, спрямована на довгострокові фінансові вкладення, становить 17887,00 грн.

7. Звіт про формування статутного фонду.

Статутний фонд ВАТ «Трест «Київміськбуд-1» встановлено рішенням загальних зборів, протокол № 1 від 26 серпня 1994 р., у розмірі 429575 грн. 75 коп.

Перший випуск акцій оголошено на повний розмір статутного фонду 429575 грн. 75 коп. у кількості 1718303 шт. номінальною вартістю 0,25 коп.

Свідоцтво № 145.1.94. від 31.10.1994 р.

Статутний фонд сформовано за розрахунок основних засобів, оборотних коштів тощо, які належали КБМП «Київміськбуд-1», правопопереднику ВАТ «Трест «Київміськбуд-1»

у т. ч.

— основні засоби	59729 грн.32 коп.;
— довгострокові фінансові вкладення	17887 грн.00 коп.,
— нематеріальні активи	53901 грн.34 коп.;
— запаси	207945 грн.31 коп.;
— фінансові кошти	107999 грн.78 коп.

Акції ВАТ «Трест «Київміськбуд-1» кількістю 1718303 розповсюджено в повному обсязі на суму 429575 грн. 75 коп.

За пільговою передплатою (згідно п.1.3. ст.25 Закону України «Про приватизацію майна державних підприємств»)	
— за сертифікати	56532 шт.
— за кошти	39907 шт.
За майнові сертифікати громадянам України	58 170 шт.
Орендаторам	1323943 шт.
На сертифікатному аукціоні за компенсаційні сертифікати	239751 шт.
Всього:	1718303 шт.

8. Опис ділової діяльності

1. Основі види робіт (будівельно-монтажних робіт)	у 1995—96 рр. —	35098, 0 тис. грн.
2. Інвестиційна діяльність (обсяг залучених коштів)	у 1995—96 рр. —	4313,5 тис. грн.
3. Довгострокові фінансові вкладення	у 1995—96 рр. —	17887,00 грн.

У період переходу до ринкової економіки товариство не виконувало дослідницько-конструкторських та проектних робіт.

9. Фактори ризику в діяльності товариства

9.1. Ризик діяльності товариства пов'язаний із можливою зміною політичного становища в країні, зміною конституційних положень у законодавстві, форс-мажорними обставинами.

Правління ВАТ «Кілійський цегельний завод» повідомляє, що загальні збори акціонерів відбудуться 15 серпня 1997 року о 12 годині за адресою: Одеса, Шкодова гора, БК «ОНПЗ».

Порядок денний:

1. Звіт правління про хід приватизації та результати роботи за 1996 фінансовий рік.
2. Затвердження статуту в новій редакції.
3. Вибори керівних та контролюючих органів товариства.
4. Різне.

Початок реєстрації о 10 годині.

ВАТ «Тернопільський облагропостач»

продає автобус ЛАЗ-42021, 1993 року випуску, технічно справний, м'який, 37 посадкових місць, два запасних баки.

Орієнтовна ціна — 45000 грн.

Нині використовується на маршруті Тернопіль—Долина.

Тел.: 2-45-64.

Відкрите акціонерне товариство «Рівненський завод високовольтної апаратури» (АТ РЗВА) на основі дивідендного перепису акціонерів товариства за станом на 26.06.97 р. починає виплату дивідендів за 1996 рік з 26.06.97 р. у розмірі 100% на одну акцію (за номінальною вартістю).

Дивіденди виплачуватимуть у порядку, що його вказано в заявах акціонерів.

За довідками звертатися в бюро цінних паперів за адресою: 266001, Рівне, вул. Біла, 16, або за тел.(0362) 293-570.

Правління АТ РЗВА.

За кордоном є спадок. Можливо, для Вас...

Укрін'юрколегія

(252034, Київ, вул. Золоті Ворота, 2-а) в справах про спадщину розшукує родичів

Померлих в Канаді:

Вільяма (Володимира) Болехівка, який народився 1902 року в Україні чи Угорщині.

Миколи Валесника (Валесняка), який народився 1905 року в Україні.

Йосипа Гавалка (Хавалка), який народився в Україні (можливо в західних її областях) 1916 року. Залишив в Україні дружину і, можливо, дітей.

Вальтера (Володимира) Урбановича, який народився 1910 року в н/п Надія, батьком якого був Петро Урбанович, а матір'ю — Марія-Жозефіна.

Івана (Джона) Матера, який народився 1923 року в н/п Ражнів, батьками якого були Францішек Матера та Катерина.

Померлих в Німеччині:

Анатолія Шумейко, який народився 1905 року в Києві чи області, який залишив в Україні дружину, двох дітей та братів і сестер.

Йозефа Юдт, який народився 1893 року в Україні, а саме: Емілію Юдт 1928 р. н., Розу Юдт 1936 р. н., Йозефа Юдт 1921 р. н., які мешкали в Одеській області.

Померлих в Австралії:

Миколи Черняєва, який народився 1926 року в Бєлгороді, батько якого Володимир Павлович Черняєв народився у Харкові приблизно 1897 року, а мати Марія, в дівоцтві Вакуленко, народилась в Бєлгороді 1906 року.

Петра Михайлевича, а саме його єдиноутробних братів Адама і Яна Лохтюків (Лаштюків), які, станом на 1963 рік, мешкали в н/п Видраниця Волинської області, або їх низхідних.

Померлих в США:

Джейн Station Станіславські, яка народилася 1916 року в США, батьком якої був Степан Станіславські, а матір'ю —Софія Пасневські.

Самуеля Фрімана, який народився 1929 року в США, батьками якого були Джозеф Фріман (Цасаков, Касаков) та Бессі, в дівоцтві Радутман, яка народилась 1892 року в н/п Рівно.

Померлої у Франції:

Анастасії Швилюк (Швелюк, Хвилюк, Хвелюк), яка народилась 1906 року в н/п Орехівка, батьком якої був Яким Швелюк (Хвелюк), а матір'ю — Ганна.

Померлого в Англії:

Олександра Мандзюка, який народився 1924 року в Україні.

Померлого в Мексиці:

Арона Теппера, який народився 1932 року в США, батько якого Джозеф Теппер народився 1893 року в н/п Резина, Молдова, а мати Беатріс, в дівоцтві Герш (Гірш), народилась 1896 року в Яссі, Румунія.

Зацікавлених осіб, а також осіб, яким відоме місце проживання розшукуваних, просимо повідомити про це Укрін'юрколегію: Київ-34, вул. Золоті Ворота, 2-а, тел. /044/ 224-16-67, факс /044/ 229-28-35.

Ліквідується акціонерний банк «Монолітбанк» м. Запоріжжя. Боргові вимоги та претензії приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення за адресою: 330055, м. Запоріжжя, проспект Леніна, 63. Телефон: 63-89-85.

Ліквідаційна комісія АБ «Монолітбанк».

ООО «Интервик ЛТД» сообщает о своей ликвидации. Претензии принимаются в течение двух месяцев со дня опубликования объявления.

ТОО «БелГур и К°» закрывается по причине невозможности ведения коммерческой деятельности.

Претензии кредиторов принимаются в течение двух месяцев со дня опубликования объявления, по адресу: Житомирская область, г. Бердичев, ул. Мира,5/5.

Утерянное свидетельство № 8253 ООО «Интерсервис-94» ЛТД от 3.05.94 г. считать недействительным.

Сергій ФЕДОРЕНКО, директор профілактично-оздоровчого центру «ФЕСКО»

Масаж як рятівник від недуг

Ваше здоров'я

НАРОДНА медицина віками нагромаджувала досвід оздоровлення та лікування різних хвороб. Одним з найпоширеніших і корисних засобів є масаж. Його зародження й розвиток має давню історію. Цілющу дію масажу знали і використовували майже всі народи світу більш як 20 століть до н. е. Погладжування та розтирання хворого місця стали першими інстинктивними діями для полегшення болю.

Нині це науково обгрунтована, випробувана багаторічною практикою лікувальна й оздоровча система. Масаж має багатогранний вплив на організм. Діючи на тканини, він викликає збудження механорецепторів, що розміщені по всьому тілу і призначені для перетворення енергії механічних подразнень, у специфічну активність нервової системи. Завдяки масажу настають позитивні функціональні зміни в системах організму.

Регулярний масаж поліпшує тонус м'язів, працездатність, імунний захист організму.

З лікувальною та профілактичною метою масаж здавна використовували, коли хворіли на радикуліт, невралгію, бронхіти, артрози, мали травми тощо. Особливо ефективний він у поєднанні з водними процедурами та іншими фізіотерапевтичними методами.

Як і всі лікувальні засоби, масаж має і свої протипоказання: підвищена температура тіла, загострення хвороб, запальні процеси в активній стадії, кровотечі, інфекційні хвороби, пухлини, біль.

У лікувальному та оздоровчому масажі застосовують чотири основні прийоми: погладжування, розтирання, розминання та вібрацію. Кожен з них має різновиди, що дає змогу досягти найбільшого ефекту залежно від анатомічної конфігурації частини тіла. Виконують прийоми в напрямку лімфатичних вузлів. Дія масажу залежить від сили, тривалості та інтенсивності виконання прийомів.

Погладжування проводять плавно, всією долонею, без натискування, поздовж, поперек, зигзаго-, колоподібно та спірально. Цим прийомом починають і закінчують сеанс масажу.

Прийом виконують пальцями, фалангами, ребром долоні, опорною частиною кисті. Інтенсивність прийому збільшують поступово.

Суть розминання полягає в тому, що масажист відтягує і різноспрямовано зміщує м'язи. Це підвищує їх тонус, еластичність. Розминання є пасивною гімнастикою м'язових волокон.

Особливо увагу слід приділити масажу рефлексних зон на стопах, з якими пов'язана діяльність внутрішніх систем організму. 3—5 хвилин розтирання стоп фалангами пальців дає оздоровчий ефект для внутрішніх органів. Цей вид я рекомендую майже всім пацієнтам — дітям і дорослим з різними захворюваннями та з профілактичною метою як загальнозміцнювальний засіб. Корисне також ходіння босоніж по землі, камінцях, у шкарпетках з горохом.

Стопа людини має рефлекторну проекцію усіх органів і частин тіла. Органи, що розміщені з правого боку, спроектовані на праву стопу, а органи, що зліва, — на ліву стопу.

Нині в умовах загального погіршення стану здоров'я, дефіциту ліків потреба в цій чудовій і корисній системі зростає. Бажаючі поповнити свої знання, оволодіти практичними навиками масажу можуть звернутися на курси, що їх проводить наш оздоровчий центр.

Бровари Київської області.

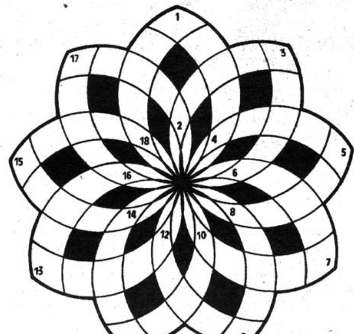

Кросворд «Усмішка»

За годинниковою стрілкою: 1. Той, про кого вдень і вночі піклуються депутати, партії, вожді і вся чиновницька рать. 2. Любитель дивитись на нові ворота. 3. Те, що може «викинути» не тільки циркач, а й політики та будь-хто. 4. Статус, до якого пнеться кожна шашка. 5. Незмінний епітет до аллаха. 6. Деталь чоловіка, з якої зроблено жінку. 7. Бульбенко-старший. 8. Древній попередник сучасного гранчака. 9. Куди голка, туди й вона. 10. Біблійний засіб реалізації принципу: «нема людей — нема проблем». 11. Те, що сниться курці. 12. Кому яблука, а собаці — команда. 13. Те, що пускають в очі. 14. Бартер. 15. Те, чим кобила норовиста. 16. Кривавий імператор, котрий вважав себе видатним актором. 17. Чоловік з розрахунку. 18. Йому встромили пір'я, підкидають ракетками, а він думає, що літає.

Наступний номер газети «ГУ» вийде 2 липня ц. р.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 280278.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311117.